LETO II 19 MARCA 1962 CENA 20 DIN ŠTEV. 2

Zbor volivcev

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE LJUBLJANA-BEŽIGRAD

K razpravi o letošnjem planu in proračunu

Vsako leto smo več ali manj v časovni stiski pri sestavljanju letnega družbenega plana in proračuna, čeprav začenjamo s pripravami dovolj kmalu. Začasno finansiranje občinskih proračunskih potreb je odobreno za prve tri mesece in ti bodo vsak čas minili. Praktično pomeni, da od 1. aprila dalje do sprejetja letnega proračuna občina ne bo mogla izplačevati različnih obveznosti v zvezi z njeno dejavnostjo oziroma odvajati tekočih dohodkov v različne sklade. Praksa pa je taka, da je občinski proračun sestavni del občinskega gospodarskega načrta, drugače tudi biti ne more in gre torej za istočasni sprejem obeh načrtov.

Po navadi smo se orientirali na okrajni plan, ta pa je bil letos, zato ker se je spremenil v resolucijo, sprejet šele 13. marca. V zvezi s to spremembo dalj časa niso bile znane smernice razvoja v letu 1962, instrumenti zbiranja in delitve občinskih dohodkov pa so se večkrat spreminjali.

Ne glede na vse težave pa imamo sedaj ves material že toliko pripravljen, da bomo lahko po priporočilih zborov volivcev hitro sestavili končni predlog, ki ga bo občinski ljudski odbor obravnaval in o njem sklepal predvidoma 6. aprila.

V našem časopisu objavljamo v posameznih člankih predloge za sestavo gospodarskega načrta in občinskega proračuna. Vsebina vseh člankov je v bistvu zbir tistega, kar so predvidele gospodarske organizacije in o čemer so razpravljali sveti občinskega ljudskega odbora. Zdi se mi vredno omeniti, da predlog ni dokončno sestavljen in da ima zato vsak, ki ga zanima razvoj občine, polno možnost, da s pametnimi predlogi vpliva na dokončno oblikovanje gospodarskega načrta in občinskega proračuna.

Zlasti imam v mislih proizvajalce. Ti v povprečju lani niso izvršili planiranih proizvodnih nalog, kar se negativno odraža tudi v dohodkih občine, zlasti pa je to problem zase v občinskem investicijskem skladu. Njihova naloga bi torej morala letos biti, da nadoknadijo zamujeno in poleg tega ustvarijo še toliko novih dobrin, kolikor je za to leto predvideno v splošnem perspektivnem planiranju. To skupaj pa bi znašalo več kot 20 % večji uspeh proizvodnje, kot je lanska realizacija. Resolucija OLO Ljubljana o politiki gospodarskega razvoja predvideva da bi se moral družbeni proizvod v okraju povečati približno za 13 do 14 %, medtem ko bo po predlogih gospodarskih organizacij naše občine za 11 % večji. Ti podatki niso razveseljivi, saj puščamo ob strani vse tisto, kar smo lani zamudili. Analogno temu moramo pustiti ob strani tudi del zahtevkov s področja družbenega standarda. Naj zato ne bo prehude krvi na zborih volivcev, če pa se že nocemo odreči tistemu, kar smo že začeli, potem pa se moramo sprijazniti s tem, da bo treba letos več žrtvovati kot lani, vložiti več skrbi in dela tudi v proizvodnjo, da bi iz povečane realizacije dobili več sredstev za posebne in skupne naloge.

Razen subjektivnih vzrokov za lansko zaostajanje proizvodnje, so obstajali tudi objektivni, povezani z uvajanjem novega gospodarskega sistema. Pri tem pa smo mi imeli smolo, ker se je tudi lani izselilo eno podjetje (Globus špedicija) iz naše občine, prejšnja leta pa podjetje LIP in Metalka, letos pa izgubimo še Avtomontažo. Vse to zmanjšuje naš družbeni proizvod in s tem v zvezi naše dohodke. Če nam je torej kaj za bežigrajsko skupnost, se bomo morali bolj strniti in bolj zavzeti, da ne bo njena gospodarska moč pešala niti zaradi preseljevanja niti zaradi manjše proizvodnosti. Kakšni napori bodo za to potrebni, nam pove tudi situacija v občinskem investicijskem skladu, ki letos ne bo mogel zaradi starih obveznosti pomagati skoraj nobeni gospodarski organizaciji, o čemer pa je več pisanega v drugih člankih te številke Zbora volivcev. Za čimboljšo rešitev teh problemov nikakor ne smemo pozabiti na nadaljnji razvoj delavskega upravljanja, nadaljnji razvoj ekonomskih enot, na nadaljnje razvijanje samostojnosti v gospodarjenju in upravljanju, toda tako, da bomo imeli pri tem eno oko uprto v podjetje, drugo pa v komuno.

Vse postavke, ki dajejo proračunske dohodke, smo letos izredno napeli, kot se temu reče. Tudi lani smo planirali tako in se bali, če jih nismo napeli preveč. Realizacija lanskih dohodkov pa je bila večja, kot smo planirali, in zato smo letos napenjali še bolj, čeprav se na primer osebni dohodki, od katerih ima proračun največ, najbrž ne bodo tako povečali kot lani.

Toda kljub tako zelo napetim dohodkom nismo spravili skupaj toliko sredstev, kolikor bi jih nujno potrebovali. Precej smo morali oškrniti celo komunalo, socialo in zdravstvo, za kar bi res morali zagotoviti dovolj sredstev. Seveda smo v zvezi s tem oškrnili tudi šolstvo. Pred nekaj meseci smo govorili, da bomo morali za redno šolstvo oddvojiti polovico vseh občinskih proračunskih dohodkov, da bi lahko pokrivali vse potrebe, razen investicij. Sedaj pa se je izračun spremenil. Dohodke smo tako napeli, da s 40 % vseh dohodkov občine in s sredstvi, ki se natekajo direktno v šolski sklad, pokrivamo vse osebne dohodke prosvetnih delavcev, vso amortizacijo stavb in opreme, skoraj vse investicije in še delež pri finansiranju vajenskih obrtnih in strokovnih šol.

Seveda pa je pri tako napetem planiranju treba imeti močno rezervo, ki je nikakor ne gre zmanjševati niti v proračunu niti v skladih. To posebej omenjam zato, ker se bodo pojavile težnje, da na račun predlagane rezerve povečujemo nekatere postavke, ki smo jih predhodno znižali. Močno rezervo moramo vsekakor ohraniti, kajti nič hujšega se nam ne bi moglo zgoditi kot to, da na kraju leta ne bi mogli iznašati konkretne, v proračunu predvidene postavke.

Da bi lahko občani, predvsem pa proizvajalci pomagali našemu planiranju, je razvidno iz sestavkov v tej številki našega časopisa, naj kratko navedem naloge, ki jih vsebuje Resolucija o politiki gospodarskega razvoja ljubljanskega okraja v letu 1962.

- Uvajanje novega gospodarskega sistema pospeševati z izpopolnjevanjem notranje delitve dohodka, izenačevanjem pogojev gospodarjenja, z utrjevanjem bančnega in kreditnega sistema.
- Produktivnost in proizvodnjo povečati z boljšo tehnologijo in večjo osebno storilnostjo. Proizvajati za domači trg predvsem pa tudi za zunanji trg, nikakor pa ne za skladišča, temveč za tržišče.
- Zaradi gornjih ciljev težiti k širokemu gospodarskemu sodelovanju pa tudi združevanju, kjer so za to dani ekonomski pogoji.
- Osebni dohodki morajo naraščati skladno s porastom proizvodnje, osebni dohodek posameznika pa naj bo odvisen od produktivnosti dela, merjenega na tržišču.
- Naglo vključevanje v mednarodno delitev dela z večjo produktivnostjo, večjo proizvodnjo in boljšo zunanjo trgovino.
- Investirati v stroke znotraj onih panog, ki imajo najugodnejše razvojne pogoje in ki nudijo optimalni gospodarski učinek.
- Nadalje razvijati delavsko upravljanje s posebnim poudarkom na upravljanje v obratih in ekonomskih enotah.
- Komuna kot splet medsebojne odvisnosti različnih faktorjev naj za uresničitev vseh gornjih nalog vsklajuje in poveže celotno materialno aktivnost.

Predsednik ObLO
Stane Koman

Pred tremi leti je bilo tu še polje — zdaj pa dobiva ta del naše občine pravcato velemestno podobo

Občinski ljudski odbor prenaša pristojnosti na krajevne skupnosti

Načela decentralizacije, ki že več let vnašajo v družbeno ekonomske odnose nova obeležja, zajemajo poleg gospodarstva, zdravstva, prosvete in sodstva tudi javno upravo ter njene institucije. To dokazuje vrsta pristojnosti, ki jih dobivajo stanovanjske skupnosti. V tem članku bi se omejili le na pristojnosti stanovanjskih skupnosti in krajevnih odborov s področja socialno varstvene službe, ki so bile prej v izključni pristojnosti občinskega ljudskega odbora.

Že dalj časa sta Svet za varstvo družine in Svet za splošno varstvo obravnavala vprašanje, kako urediti službo, da bi bila kar najbolj sposobna urejevati številne probleme, bodisi s področja varstva družine ali ostalih socialnih področij. V ta namen je bilo več posvetovanj z zastopniki stanovanjskih skupnosti in terenskih komisij. Tako je bilo osvojeno mnenje, da je socialno službo nujno približati ljudem na terenu in jo s tem usposobiti za reševanje problemov. V ta namen sta omenjena sveta na svojih skupnih sejah dne 14. 6. 1961 in 7. 2. 1962 proučila, katere naloge oddelka za družbene službe naj bi se prenesle v pristojnost stanovanjskih skupnosti oziroma krajevnih odborov. Pri tej pobudi sta se sveta opirala na Zakon o stanovanjskih skupnostih in Resolucijo o nalogah komune in stanovanjske skupnosti s področja socialnega varstva.

Predlog pooblastila stanovanjskim skupnostim in krajevnim odborom, ki ga je občinski ljudski odbor na eni zadnjih sej v celoti sprejel, zajema poleg izplačevanja enkratnih socialnih podpor (ozimnice, nabava kuriva, nakup živil) tudi začasne in stalne socialne podpore.

Enkratne socialne podpore se dajejo osebam oziroma družinam, ki so zaradi bolezni, nezgode, smrti ali zaradi drugih okolnosti zašle v težak socialni položaj, ki zahteva hitro pomoč in nima značaja trajnejše ohromitve življenjskih pogojev. Zimske pomoči se dajejo predvsem občanom, ki zaradi majhnih dohodkov in številne družine nimajo možnosti, da bi si nabavali v ugodnem letnem času zadostno zalogo osnovnih življenjskih potrebščin. **Izplačevanje začasnih in stalnih socialnih podpor,** ki se odrejajo z odločbo za določen čas na osnovi vloge in rešitve primera v upravnem postopku, pa so vezane na težje socialne razmere, v katerih se ugotovi, da je oseba popolnoma ali delno nesposobna za pridobivanje sredstev za življenje; taki primeri so:

a) Starostno onemogle, invalidne, telesno in duševno defektne osebe, ki se ne morejo same preživljati pa tudi sicer nimajo zadostnih dohodkov ali premoženja in sorodnikov, ki bi jih bili po zakonu dolžni preživljati.

b) Družine z večjim številom nedoraslih otrok, katerih matere se ne morejo zaposliti, dohodki iz zaposlitve moža pa ne zadoščajo za preživljanje številne družine.

c) Eksistenčno ogrožene vdove ter ločenke, osebe v ločitvenem postopku, družine zaprtih ali pobeglih hranilcev, odpuščeni obsojenci, družine alkoholikov in delomrznežev in povratniki iz tujine. V takih primerih pa se daje socialna pomoč le takrat in dotlej, da se izvedejo ustrezni zakoniti ukrepi s ciljem, da se zadeva uredi. Družbena pomoč v takih primerih zahteva

(Nadaljevanje na 2. str.)

Vsako leto povprečno 100 otrok več

v vzgojno-varstvenih zavodih v občini Bežigrad

V letu 1961 je sprejela Ljudska skupščina LRS resolucijo o nalogah komun in stanovanjskih skupnosti pri otroškem varstvu. Na osnovi priporočil omenjene resolucije sta oba zbora Občinskega ljudskega odbora po daljši razpravi sklenila, naj Občinski ljudski odbor prispeva 40 %, starši pa 60 % vseh stroškov oskrbnega dne, s priporočilom, da se sredstva Občinskega ljudskega odbora uporabijo predvsem za pomoč socialno šibkim, drugi pa naj bi prispevali večji del ekonomske enote, v katero je vključena tudi amortizacija stavb in opreme. Po tem izračunu bodo starši plačali varstvo enega otroka v povprečju 1600 do 1800 dinarjev več kot lani.

Še vedno opažamo določeno hladnost in pomanjkljivo sodelovanje staršev z vzgojnimi zavodi. Vse preveč je ukoreninjeno mišljenje, da je vprašanje varstva otrok zadeva družbe same. Na srečo ni povsod tako. Hvale vredni so primeri na terenu B. Kidriča, kjer je priskrbela Stanovanjska skupnost 95 % sredstev za svoj vzgojni zavod »Jelka«. Tudi Stanovanjska skupnost Stadion si je mnogo prizadevala, da je bil urejen dom Dunje Sčurkove, enako tudi Stanovanjska skupnost Bežigrad, ki je priskrbela opremo za »Snegulčico«.

Pri vzgojnih zavodih moramo razvijati in utrjevati tudi upravne odbore, jim prepuščati čimveč pravic in dolžnosti in jih uveljavljati tudi pri potrjevanju pravilnikov o delitvi osebnih dohodkov, pri nameščanju in odpuščanju strokovnega in tehničnega kadra itd. Stanovanjske skupnosti naj prepuščajo te skrbi izvoljenemu družbenemu organu, t. j. upravnemu odboru zavoda, in naj ne uporabljajo svojih pravilnikov o delitvi dohodkov za servisne službe tudi za delitev dohodka pri strokovnem pedagoškem kadru, ker je umsko delo bistveno različno od dela ročnih delavcev.

Trenutno ima pri nas vsaka stanovanjska skupnost svoj vzgojni zavod. V vseh teh zavodih je 700 otrok, 430 šolskih in 270 predšolskih. Zanimiv je podatek, da je bilo v letu 1956 v zavodih na področju naše občine le 100 otrok.

V nekaj letih bo število še narastlo. Anketa o številu zaposlenih žena in obeh staršev v občini je pokazala, da se število zaposlenih mater stalno veča, kar narekuje nenehno skrb za varstvo otrok. V naši občini je zaposlenih 30 % žena. Največ jih je v industriji in trgovini. Nekatere imajo deljen delovni čas, druge pa delajo izmenično. Vse to priča, kako pereč je problem varstva otrok. Za delno rešitev tega problema pa imamo že sedaj nekaj realnih pogojev. V kratkem času bi lahko ustanovili vzgojni zavod v novem bloku poleg Glasbene šole v Smoletovi ulici, kjer je okrog 20 otrok in je pripravljena soba za varstvo. Tudi v stolpnicah v Savskem naselju bi lahko pripravili vse potrebno za dnevno varstvo otrok, ker imajo v ta namen pripravljene sobe.

Sedanje zmogljivosti ne zadoščajo, čeprav je morda v kakem zavodu trenutno kako prazno mesto. Doma je še vedno mnogo otrok brez varstva. V bodoče bo treba storiti vse, da zajamemo prav take otroke in jim nudimo potrebno pomoč in varstvo. Prav taki, če so socialno šibki, zaslužijo vso pomoč družbe v obliki znižane oskrbnine. Skrb za varstvo in vzgojo otrok in mladine mora postati skrb vseh družbenih činiteljev in državljanov v komuni in stanovanjski skupnosti.

Dodič

Novih 30 milijonov kredita

za izgradnjo stanovanj članom ZB v občini Bežigrad

V letu 1960 se je v Ljubljani začela velika akcija za gradnjo stanovanj za nezaposlene člane ZB. Tako je Mestni svet na slavnostni seji 9. maja sprejel sklep o gradnji oziroma nakupu 300 stanovanj v letih 1960—1961—1962. Finančna sredstva naj bi priskrbeli občinski ljudski odbori ljubljanskih občin in OLO Ljubljana.

Občinska ljudska odbora Ljubljana-Bežigrad in bivši ObLO Ljubljana-Crnuče sta najela v ta namen pri svojih stanovanjskih skladih 59,000.000 dinarjev, razen teh sredstev pa sta dala še 5,682.000 dinarjev iz proračuna. Oba zneska sta bila že realizirana. S pomočjo teh sredstev je dobilo stanovanje 18 članov organizacije ZB NOV z območja ObLO Ljubljana-Bežigrad in bivšega ObLO Crnuče. V zadrugah pa gradi stanovanja 31 članov, od katerih so se nekateri že vselili, ostali pa se bodo v letošnjem letu.

Poleg te akcije je Občinski odbor Zveze borcev NOV Ljubljana-Bežigrad zaprosil v letu 1960 občinski ljudski odbor, da najame pri svojem skladu posojilo v znesku 90,000.000 dinarjev za gradnjo 40 stanovanj, ki naj bi se gradila na območju občine. Občinski ljudski odbor je na 36. seji obeh zborov, dne 14. 7. 1960, sprejel sklep o najetju omenjenega posojila v treh letnih obrokih po 30,000.000 dinarjev. Dne 16. maja 1961 je bila podpisana pogodba z Zavodom za zadružno gradnjo za stolpnico z 20 stanovanji. Gradnja se je takoj začela in stavba je bila v jeseni pod streho.

V tej stolpnici bo 10 dvoinpolsobnih stanovanj z ložo, ki bodo imela 62 m² površine, 5 dvoinpolsobnih po 53,51 m² površine, 4 dvosobnih po 55 m² površine in 1 enosobno stanovanje z 42 m² površine. Po pogodbenem roku morajo biti vsa dela zaključena in stanovanja vseljiva 15. oktobra letos. Za teh 20 stanovanj je bilo že izplačenih 61,500.000 dinarjev iz občinskega sklada in 7,500.000 dinarjev iz republiškega sklada kot 20-odstotna udeležba na občinska sredstva.

V letošnjem letu pa pričakujemo še 10,000.000 dinarjev iz republiškega sklada.

Pogodbena cena znaša 79,000.000 dinarjev, ki pa se bo verjetno še nekoliko dvignila. Ko smo v letu 1960 razpravljali o občinskih sredstvih v višini 90,000.000 dinarjev in 20 do 25-odstotnem prispevku iz republiškega sklada, smo predvidevali, da bomo s temi sredstvi lahko zgradili 40 stanovanj, vendar smo že v lanskem letu ugotovili, da ta znesek ne bo zadoščal — zaradi porasta cen gradbenega materiala in večjih prejemkov delovne sile, saj bo po sedanji ocenitvi ostalo za drugih 20 stanovanj samo 30 do 35,000.000 dinarjev.

Na podlagi teh dejstev je Občinski odbor Zveze borcev NOV ponovno razpravljal, kako začeti gradnjo nadaljnjih 20 stanovanj, ter s tem sprejel tri sklepe:

1. Zaprositi ObLO Ljubljana-Bežigrad še za 30,000.000 dinarjev;
2. graditi cenejša stanovanja, tako da cena za dvosobno stanovanje ne bi smela presegati 3,000.000 dinarjev;
3. začeti gradnjo stanovanj še v letošnjem letu.

Občinski ljudski odbor Ljubljana-Bežigrad je upošteval slabe stanovanjske razmere članov ZB in vojaških vojnih invalidov ter je na zadnji seji obeh zborov, dne 23. II. 1962 obravnaval predlog Občinskega odbora ZB NOV in brez pripomb odobril zaprošeno posojilo. Z izgradnjo 40 stanovanj se bo položaj nezaposlenih članov ZB znatno izboljšal, ne bo pa še docela urejen, saj jih imamo na seznamu še nad 60 in bo treba temu vprašanju še nadalje posvečati veliko pozornost.

Želimo, da bi tudi gospodarske organizacije pri razdeljevanju stanovanj posvečale več pozornosti zaposlenim članom ZB, pa čeprav niso na vodilnih mestih.

Peter Lešnjak

Padel je v cvetu mladosti...

7. februarja je minilo dvajset let, odkar so italijanski fašisti ustrelili v Gramozni jami mladega revolucionarja, sekretarja SKOJ za Bežigradom Milana Šušteršiča. Padel je v cvetu mladosti, star komaj enaindvajset let...

Milan Šušteršič se je rodil v Gradcu v Beli krajini, otroška in mladostna leta pa je preživel v Ljubljani, za Bežigradom, kjer je stanoval s starši na Vodovodni cesti št. 55, pri Čibejevih. Že v otroških letih je občutil krivičnost tedanjega družbenega sistema. Njegovega očeta, znanega revolucionarja Toneta Šušteršiča, so stalno zasledovali in

Milan Šušteršič

preganjali. Milan je šel po njegovih stopinjah in se že zgodaj navzel revolucionarnega duha. Okrog njega so se zbirali napredni mladinci, ki jih je usmerjal na pot borbe za pravico delovnega ljudstva. Mnogi se spominjajo, kako jih je navduševal in ob spremljavi kitare prepeval revolucionarne pesmi.

Poleti leta 1939 so v gostilni pri Jožici Vrhovnikovi na Vodovodni cesti ustanovili delavsko kulturno društvo »Vzajemnost«. Usmerjali so ga znani revolucionarji: Viktor Avbelj — Rudi, Marjana Draksler, Rudi Ganziti, Tone Bele in drugi. Milan je bil tajnik društva. Prizadevno je vodil njegovo kulturno dejavnost, prežeto z naprednimi idejami. V društvu je bilo veliko skojevskih in partijskih sestankov; na njih so širili napredno misel.

Po okupaciji je bil Milan med prvimi organizatorji Osvobodilne fronte. Okrog njega se je zbrala skojevska skupina, ki je postala jedro 1. bežigrajske čete. Po nalogu Partije je bil Milan določen za komisarja, tovariš Franc Kelvišar — Fiki pa za komandirja. To je bila udarna skupina, ki je izvedla mnogo sabotažnih akcij za Bežigradom, jeseni pa se je odpravila v partizane, v krimske gozdove.

Milan ni odšel v gozdove — po nalogu Partije je moral ostati še naprej ilegalec v Ljubljani, ker ga je organizacija v mestu nujno potrebovala. Bil je neutruden politični delavec, nenehno je organiziral akcije, hitel s sestanka na sestanek. Da ga ne bi zasačili, je večkrat menjal prebivališče, spreminjal svojo zunanjost itd. Njegovo organizatorsko moč je bilo čutiti ne samo za Bežigradom, ampak tudi drugod v Ljubljani.

Decembra 1941 je prišlo do usodne akcije... Milan je streljal na nekega italijanskega fašista, a ga ni zadel. Zatekel se je v stanovanje v Velikovški ulici, a fašisti so mu bili za petami, pridrveli so za njim in ga aretirali...

V zaporih so ga mučili, a ni ničesar izdal. Januarja 1942 ga je italijansko vojaško sodišče obsodilo na smrt...

Dne 7. februarja 1942 je padel v Gramozni jami. Njegova smrt je turobno odjeknila po okupirani Ljubljani. Spomin nanj, na mladega revolucionarja in junaka, ne bo nikdar ugasnil.

Prav bi bilo, če bi občinski ljudski odbor imenoval park pred šolo na Vodovodni cesti ali pa katero koli ulico za Bežigradom po padlem revolucionarju Milanu Šušteršiču.

F. K.

Vprašanja v zvezi z ureditvijo železniškega vozlišča

Tovariša Črtomira Bohinjca zanima naslednje:

Veliko je bilo napisanega in izrečenega o ureditvi železniškega vozlišča v Ljubljani. Toda vsi odgovori se tičejo samo dveh točk: podvoza na Titovi in na Celovški cesti. Ko bosta ta dva urejena, bo imel Bežigrad boljšo zvezo s centrom.

Toda kako bo z zvezo Bežigrad-Šiška? Zakaj poteka edina relacija z Janševe na Černetovo ulico. Ondi pa so cestne zapornice zelo pogosto zaprte zaradi premikanja na postaji v Šiški ter zaradi pogostnega prometa proti Jesenicam in Kamniku.

Prav tako bi želel zvedeti, kako bo s križanjem Parmove ulice z železniško progo ali bo sploh odpravljeno ali pa bodo zapornice ostale?

Odgovor:

Prva zveza Bežigrad-Šiška bo Linhartova cesta, ulica Bežigrad, nato preko Parmove ulice in sedanjih tirnih naprav na postaji Ljubljana-Šiška na Frankopansko ulico, po tej pa na priključek na Celovško cesto. Ta zveza s Šiško bo deloma zgrajena do Parmove ulice s tem, da bodo zgradili še zahodni del Linhartove ulice, t. j. od podjetja »Tesar« do Titove ceste. Del te zveze med Parmovo bo moč usposobiti šele takrat, ko bodo odstranjene tirne naprave na tem odseku. Sicer bo možna zveza s Šiško le po Samovi in Janševi ulici preko prelaza na Černetovo ulico. S tem, da se bo lokotovorna postaja že letos preselila v Moste-Zalog, bo zapora med Janševo in Černetovo ulico samo toliko časa, da bo odpeljal vlak.

Križanje Parmove ulice z železniško progo

V sedanjem načrtu železniškega vozlišča s podvozom na Titovi cesti in Celovški cesti ni predviden prehod preko železniških tirov po Parmovi ulici. Prehod, ki se sedaj gradi na koncu Parmove ulice in se bo zapiral z zapornicami, je začasna ureditev, potrebna zaradi obvoza oziroma prehoda v mesto za čas, ko se bo gradil podvoz na Titovi cesti. Na tem mestu pa je možno v bodočnosti zgraditi izvennivojsko križanje s podvozom, do takrat pa bo ostala provizorna rešitev.

Načelnik
Oddelka za komunalne in gradbene zadeve
ObLO Ljubljana-Bežigrad
Ing. Štefan Horvat

Občinski ljudski odbor prenaša pristojnosti na krajevne skupnosti

(Nadaljevanje s 1. str.)

mimo materialne pomoči tudi dobro poznavanje žarišča vzrokov socialne neurejenosti, ureditev odnosov med svojci, pomoč pri zaposlovanju, pri usposabljanju za pridobitno delo, kar je zlasti važno pri defektnih in zdravstveno slabotnih osebah. Če bi hoteli naštevati, kaj vse zajema socialna služba, bi lahko navedli cel kup problemov in vprašanj, vendar zadostuje, če navedemo le najosnovnejša.

V takih primerih, ko stanovanjska skupnost ugotovi potrebo ter določi višino in obliko pomoči, predlaga občinskemu ljudskemu odboru, da izda odločbo, s katero se zahtevek pravno regulira. Seveda je pri vsem tem treba upoštevati višino sredstev, ki so v proračunu zajamčena za tovrstno pomoč. Prav tako kot je naloga stanovanjskih skupnosti, ko prevzemajo te pristojnosti, da redno spremljajo posamezne primere in da takoj, kolikor se pokaže, da podpiranec ni več socialno ogrožen, dajo predlog za ukinitev pomoči. V tem je tudi smisel vsakoletnih revizij socialnih podpor, ki jih bodo odslej naprej imele stanovanjske skupnosti.

Čeprav danes še ne moremo govoriti o nekih trdnih, preizkušenih metodah dela v zvezi s tem vprašanjem, lahko z zanesljivostjo ugotovimo, da bo ta ukrep veliko doprinesel k nadaljnjemu razvoju socialne službe.

S tem člankom želimo opozoriti vse naše podpirance oziroma prosilce in občane, da se odslej naprej z vprašanji socialne pomoči obračajo direktno na stanovanjske skupnosti oziroma krajevne odbore.

Stran 2
Štev. 2
Zbor volivcev

OPOZORILO

Opozarjamo vse prebivalce oziroma hišne svete na območju občine Ljubljana-Bežigrad, da se glede na bližajoče volitve vsklajuje stanje prebivalstva s stanjem volilnega imenika.

Zaradi tega pozivamo vse državljane na tem območju, da takoj prijavijo spremembo stalnega bivališča, zlasti tisti, ki so v tem zaostali.

Prijavo in odjavo opravite na ObLO, Ljubljana, Parmova 33.

Odločba

o prispevku občinskega ljudskega odbora Ljubljana-Bežigrad vzgojno varstvenim ustanovam

1.

Občinski ljudski odbor Ljubljana-Bežigrad bo v letu 1962 prispeval vzgojno varstvenim ustanovam, ki poslujejo v okviru stanovanjskih skupnosti na področju občine Ljubljana-Bežigrad, za kritje stroškov 40 % vseh stroškov, ugotovljenih na podlagi proračuna dohodkov in izdatkov posamezne ustanove za leto 1962.

Predračun dohodkov in izdatkov mora predhodno odobriti Svet za varstvo družine.

2.

Prispevek občine znaša za posamezno vzgojno varstveno ustanovo v letu 1962:

a) Vzgojno varstveni zavod »Snegulčica«, Ljubljana, Einspielerjeva ulica 980.000
b) Vzgojno varstveni zavod »Bežigrad«, Ljubljana, Trg 9. maja št. 1 . . . . . 6,800.000
c) Vzgojno varstveni zavod »Savsko naselje«, Ljubljana, Savska cesta 1 . . . . . 8,640.000
č) Vzgojno varstveni zavod »Stožice«, Ljubljana, Županova ulica 2,300.000
d) Vzgojno varstveni zavod »Jelka«, Ljubljana, Županova ulica 2,150.000
e) Vzgojno varstveni zavod »Črnuče«, Črnuče 1,980.000

3.

Krajevnemu odboru Ježica se da prispevek za vzgojno varstveno ustanovo, ki posluje v sklopu krajevnega odbora, v znesku 1,150.000

4.

Upravni odbor vzgojno varstvene ustanove bo v sporazumu s svetom pristojne stanovanjske skupnosti, oziroma kjer ni stanovanjske skupnosti s krajevnim odborom — določil višino prispevka staršev za vsakega otroka.

5.

Ta odločba velja takoj, uporablja pa se od 1. 1. 1962 dalje.

Predsednik
Občinskega ljudskega odbora
Ljubljana-Bežigrad
Stane Koman l. r.

Sporočilo o odgovorih zborom volivcev

V zadnji in prejšnji številki našega časopisa smo posredovali več skupnih odgovorov na važnejša vprašanja, ki so jih občinskim organom zastavili občani na zadnjih zborih volivcev. Obljubili smo tudi, da bomo v tej številki odgovorili še na vprašanja v zvezi s finansiranjem šolstva v letu 1962. Na ta vprašanja odgovarjamo s člankom »O problemih letošnjega finansiranja šolstva«, ki je objavljen v okviru predloga občinskega proračuna za to leto. Na ostala posamezna vprašanja smo pripravili posebne odgovore, ki jih bomo te dni poslali stanovanjskim skupnostim, krajevnim odborom, odborom SZDL in odbornikom ObLO, da jih bodo lahko sporočili občanom. Odgovore na vprašanja z zadnjih zborov volivcev smo torej s tem zaključili.

Lani nismo dosegli predvidenega povečanja v proizvodnji in gradnjah

Spremembe v sistemu gospodarjenja so tako velike in obsežne, da jih ni moč izvesti v enem samem letu. Preusmeriti je treba miselnost proizvajalcev, iztrgati jih iz zakoreninjenih starih pojmovanj in oblik dela. Ena izmed poglavitnih sprememb gospodarskega sistema — sprememba delitve dohodka — le še bolj poudarja samoupravljanje v gospodarstvu. V pogojih novega gospodarskega sistema je izvedena tudi reorganizacija bančništva. Bistveno je spremenjen sistem kreditiranja gospodarstva glede obratnih sredstev, katerega so prizadele še restrikcijske mere. Gospodarske organizacije so se znašle v težavnem položaju, ker se niso pravočasno prilagodile jasno postavljenim načelom novega gospodarskega sistema in niso vlagale lastnih sredstev v obratne namene, temveč so vseskozi računale na dodelitev bančnih sredstev. Teh pa v novih pogojih ni bilo, zato je za leto 1961 značilno že prav nevarno pomanjkanje obratnih sredstev.

Sproščenost v delitvi dohodka je, kot že omenjeno, postavila organe samoupravljanja pred odgovorno nalogo, ki pa ji niso bili vedno kos. Večja razpoložljiva sredstva so se dostikrat prelila neupravičeno v osebne dohodke, kljub temu da je po drugi strani primanjkovalo obratnih sredstev.

Delovanje novega gospodarskega sistema se je pokazalo tudi pri zaostritvi odnosov med proizvajalci in tržiščem. Tržišče je absorbiralo le toliko proizvodnje, kolikor je je lahko v kratkem času plasiralo. Zato so se zaloge preselile iz skladišč trgovine v skladišča proizvajalca, kar je še bolj zaostrilo problem pomanjkanja obratnih sredstev.

Novi gospodarski sistem, ki se je uveljavljal skoraj vse leto, je narekoval tako obsežne spremembe in preusmeritve v sistemu poslovanja in ustroju proizvodnje, da v tem letu še ni mogel priti do polne veljave.

Zato se tudi niso izpolnila predvidevanja lanskoletnega plana. Predvideno je bilo, da se bo družbeni proizvod povečal za 14,4 % narodni dohodek pa za 13,6 %. Število zaposlenih naj bi se povečalo le za 4,5 %, tako da bi se produktivnost povečala za 9,9 %. Ocena izpolnitve plana (dokončen izračun bo šele po zaključnih računih gospodarskih organizacij) pa nam kaže, da bo plan presežen le za okoli 4 %, narodni dohodek za okrog 4,5 % ter za prav toliko tudi zaposleni. Zato se tudi ni povečala produktivnost, kot je bilo predvideno v družbenem planu.

Nasprotno pa so se povečali osebni dohodki v znatno večji meri. Po oceni so se osebni dohodki povečali za 23 %. Ker so se povečali osebni dohodki, se je povečala tudi osebna potrošnja v večji meri kot je bilo predvideno.

Tudi na obseg izvršitve plana investicij so vplivale spremembe, ki jih je prinesel novi gospodarski sistem.

Izvajanje investicijskega programa so najbolj prizadele restrikcijske mere, uvedene med letom, ki so znatno omejile razpoložljiva sredstva. Delitev sredstev investicijskega sklada med sredstva za investicije v osnovna sredstva in investicije v obratna sredstva je bila spremenjena v škodo sredstev za investicije v osnovna sredstva. Uvedena je bila tudi 10 % rezerva vseh skladov, kar je zopet zmanjšalo investicijska sredstva.

Združevanje sredstev gospodarskih organizacij ni potekalo tako, kot je bilo predvideno, saj je bila realizirana le tretjina predvidene kvote. Tudi drugi viri investicijskih sredstev niso dotekali v taki meri, kot je bilo predvideno, ter smo bili prisiljeni v drugi polovici leta nekatere ievesticije ustaviti, pri drugih pa zmanjšati obseg del v tem letu, tako da smo leto 1961 zaključili z dolgom na že izvršenih investicijah. V letošnjem letu bomo morali prvenstveno pokriti te dolgove, hkrati pa nadaljevati že začete, začasno prekinjene investicije.

Zaradi pomanjkanja sredstev smo morali ustaviti gradnjo obrtniškega centra v Savskem naselju, zavrta pa je bila tudi gradnja potrošniškega centra. Realizirana tudi ni bila preureditev trgovine v Črnučah.

Vse te investicije bo treba v letošnjem letu realizirati, ker pomenijo del družbenega standarda prebivalcev.

Zaradi zmanjšanja razpoložljivih sredstev so bile prizadete tudi negospodarske investicije. Tako ni bil zgrajen vodovod v Tomačevem, medtem ko so za vodovod v Klečah sredstva rezervirana in bo delo letos gotovo.

Gradnjo zdravstvenega doma smo morali prekiniti, ker akcija združevanja sredstev ni uspela po progrmu, medtem ko so se z združenimi sredstvi pričela urejevati postajališča za bodočo trolejbusno progo od Ježice do Črnuč, izpeljava proge same pa je preložena na kasnejši čas. Trenutno je bil ta problem rešen z avtobusno progo na tej relaciji.

Restrikcijske mere so prizadele tudi gospodarske organizacije, ki niso mogle v celoti realizirati svojih predvidevanj investicijske gradnje.

Težave, ki so se pojavile lani ob izpolnjevanju družbenega plana, nam morajo biti le spodbuda, da bomo letos bolj kot kdajkoli prej smelo izpolnjevali letošnji družbeni plan.

Kako v proizvodnji nadoknaditi zamujeno?

Nezadosten razvoj gospodarstva v preteklem letu ter negativne posledice uvajanja novega gospodarskega sistema postavljajo pred našo gospodarstvo v letošnjem letu obsežne in pomembne naloge.

Predvsem je treba še nadalje pospešeno uvajati novi gospodarski sistem, zlasti glede notranje delitve dohodka ter izenačevanja pogojev gospodarjenja.

Z uvajanjem sodobne tehnologije in osebnim prizadevanjem vsakega posameznika naj se poveča produktivnost in proizvodnja v taki meri, da bo moč že v tem letu nadomestiti izpad iz preteklega leta. Proizvodnja naj ne bo zaprta sama vase, temveč naj se usmeri na potrebe tržišča. Proizvodnja mora biti organizirana tako, da lahko hitro reagira na spremenjene zahteve in potrebe tržišča.

Porast proizvodnje naj bo usmerjen predvsem na izvozne artikle, oziroma je treba proizvodnjo prilagoditi predvsem zunanjemu tržišču. Osebni dohodki naj bodo v skladu s doseženo produktivnostjo dela, merjeno na tržišču, ter odvisni od porasta proizvodnje.

Investicijska sredstva bomo vlagali prvenstveno v elektroindustrijo, gospodarske organizacije pa morajo pri vlaganju svojih sredstev v osnovna sredstva stremeti za tem, da bodo investicije kar najbolj rentabilne.

Še nadalje je treba vlagati kar največ sredstev v investicije družbenega standarda.

Ob upoštevanju smernic zveznega družbenega plana, resolucije o politiki gospodarskega razvoja v LR Sloveniji in resolucije okrajnega ljudskega odbora ter smernic občinskega družbenega plana, bo predvidoma dosežen za 11 % večji družbeni brutoprodukt kot v letu 1961, za 13 % večji družbeni proizvod in za 14 % večji narodni dohodek.

	1961	1962	Indeks
Družbeni bruto proizvod	26.144,131.000	29.019,985.000	111
Družbeni proizvod	12.501,913.000	14.127,162.000	113
Narodni dohodek	11.990,181.000	13.668,806.000	114

Nadaljnje uvajanje novega gospodarskega sistema bo terjalo hitro povečanje produktivnosti, pri čemer bo treba prvenstveno izkoristiti že zaposleno delovno silo ob istočasnem izvajanju organizacijsko tehničnih ukrepov.

Zaradi tega naj bi se v družbenem sektorju gospodarstva povečalo število zaposlenih le za 4 %, oziroma 325 oseb.

Ob takem porastu števila zaposlenih in ob predvidenem povečanju obsega proizvodnje in storitev lahko računamo, da se bo produktivnost povečala za 6,7 %.

Predvidevanja v industriji

Industrijska podjetja naj bi letos dosegla za 12,6 % več družbenega produkta kot lani

V preteklih letih smo v industrijo naše občine vložili znatna sredstva za novogradnje in rekonstrukcije, ki pa zaradi objektivnih težav pri uvajanju novega gospodarskega sestema niso prišle do polne veljave že v letu 1961, temveč bo čutiti njihov vpliv šele v naslednjih letih, ko bodo izvršene še nadaljnje investicije in novogradnje.

V razvoju industrije v naši občini bomo tudi letos postavili na prvo mesto elektroindustrijo kot najbolj perspektivno panogo. Poglavitna zastopnika te panoge sta IEV in TELA, ki se bosta razvijala v okviru razvojnega programa Iskre.

Kljub temu da je industrija najmočnejša gospodarska panoga v naši občini, še vedno ne zavzema tistega mesta, kot bi ga morala. Nekatera podjetja še vedno poslujejo v zastarelih, neprimernih prostorih, s starimi proizvodnimi stroji ter v taki obliki in obsegu nimajo nikake perspektive razvoja.

Tako bo morala Tovarna kovinske galanterije z večjo smelostjo kot doslej začeti graditi poslovne prostore in obnavljati strojno opremo. Pri tem bo moralo podjetje poskusiti ob udeležbi lastnih investicijskih sredstev angažirati sredstva splošnega in republiškega investicijskega sklada, posebno še zato, ker podjetje dobršen del svoje proizvodnje izvaža.

Podjetje Tuba bo na podlagi že izdelanega programa rekonstrukcije in iz sredstev splošnega investicijskega sklada ter ob udeležbi lastnih sredstev začelo razširjati proizvodne kapacitete za izdelovanje aluminijastih tub. Predvidoma bo podjetje letos pričelo tudi izvažati tehnične tube.

Podjetje Cementar je dokončalo urejanje centralne gramoznice s separacijo, letos pa bo zgradilo še betonarno, ki bo krila potrebe ljubljanskega okoliša.

Podjetju Kuverta je uspelo ob angažiranju lastnih sredstev pridobiti dosedaj nesmotrno zasedene prostore v lastni stavbi in s tem aktivirati novo strojno opremo. S povečano proizvodnjo naše papirne industrije so skoraj odpadle ovire za nadaljnji razvoj tega podjetja.

Tudi Belinka bo morala povečati svoje kapacitete, posebno še zato, ker ima zelo ugodne možnosti izvoza svojih proizvodov.

JUB bo kljub minimalnemu vlaganju investicijskih sredstev dosegel z uvajanjem novih, sodobnejših vrst barv znatno večjo proizvodnjo.

Med industrijskimi podjetji se letos pojavlja tudi Triglav-film, ki je v naši občini zgradil stanovanjsko-poslovno stavbo.

Svojo dejavnost bodo povečale in razširile tudi Ljubljanske mlekarne, ki so že prerasle iz konsumne mlekarne v močan obrat živilne industrije, žal pa v svojem prizadevanju po sodelovanju ne najdejo razumevanja pri drugih sorodnih podjetjih.

Podjetju Planica-šport je uspelo prebroditi lansko krizo in utrditi poslovanje.

Podjetje Avtomontaža se bo v začetku leta preselilo v nove poslovne prostore v Šiški, s čimer bo znatno oslabljena gospodarska moč naše občine. Dosedanje prostore bo zasedlo Podjetje za PTT promet.

Industrijska podjetja in obrati bodo letos dosegli predvidoma 6.846,944.000 din družbenega produkta ali za 12,6 % več kott lani, pri tem pa se bo delovna sila povečala le za 3,6 %.

Gradbeništvo

Letos bo treba prvenstveno nadaljevati lani začeta oziroma prekinjena dela

Restrikcije oziroma pomanjkanje investicijskih sredstev so lani močno prizadele tudi gradbena podjetja, ki zaradi tega niso mogla povečati obsega storitev v taki meri, kot je bilo predvideno.

Po drugi strani pa so bile lani močno angažirane projektantske organizacije s pripravo načrtov za nadaljnjo gradnjo.

Gradbeno dejavnost ne vrše v naši občini le podjetja, ki imajo tu svoj sedež, nasprotno delež drugih gradbenih podjetij je celo večji kot domačih. Tako gradijo na primer v naši občini še Gradis, Slovenijaceste, Megrad, Dolenjsko gradbeno podjetje Grosuplje, Gradbenik Izola in drugi.

Letos bodo prvenstveno nadaljevali lani začeta oziroma prekinjena dela. Dogradili bodo potrošniški center v Savskem naselju, dokončali vajeniško šolo raznih strok, pričeli bodo graditi poslovno stavbo Lesnine in Toplovoda. Dela na železniškem podvozu bodo prav tako angažirala dobršen del gradbenih kapacitet. Tudi gospodarske organizacije bodo vložile znatna sredstva v novogradnjo oziroma rekonstrukcije, kot n. pr. Tuba, Tela, Elma, Elektrosignal, Tovarna kovinske galanterije.

S povečano dejavnostjo gradbenih podjetij se bo povečala tudi dejavnost montažnih podjetij Toplovod in Tesar.

Nadaljnji razvoj investicijske izgradnje pa bo zahteval od projektantskih organizacij (Industrijski biro in Projekt za nizke gradnje), da povečajo svojo dejavnost.

Če bo uspelo realizirati vse predvidene gradnje in povečati predvideni obseg poslovanja montažnih in projektantskih podjetij, se bo dejavnost gradbene panoge povečala za okrog 8 % v odnosu na preteklo leto.

Problem pomanjkanja prodajnih prostorov detajlne trgovine ne bo rešen letos

Tudi na levem bregu Save bi bilo treba zgraditi primerne trgovske lokale, za kar pa letos še ni sredstev. Na politiko cen naj bi vplivali tudi potrošniški sveti

Spričo majhnih investicijskih kreditov za osnovna sredstva v letu 1962 ni veliko upanja za povečanje trgovinskih prostorov. Letos bomo najbrže odprli samo novo, t. j. drugo samopostrežno trgovino v ulici Luize Pesjakove v Savskem naselju, v Črnučah pa adaptirali že obstoječo trgovino v zadružnem domu. V Savskem naselju gradijo paviljonsko zgradbo. Škoda, da nismo uspeli v spodnjih prostorih stolpnic v Savskem naselju zagotoviti trgovskih oziroma obrtniških lokalov.

Novo trgovino v Savskem naselju bo prevzelo trgovsko podjetje »Prehrana«, ki ima močna skladišča in predpakirnice in ki bo oskrbovalo trgovino po potrebi. S tako organizacijo trgovinske mreže izkoriščamo močne kapacitete večjih trgovskih hiš in skladišč. Prav tako večje trgovinske hiše vzgajajo ustrezen kader ter skrbijo za solidno in sodobno postrežbo. S krepitvijo obstoječih trgovskih organizacij bomo prišli do ustanavljanja novih, moderno opremljenih podjetij. Moramo pa poudariti, da takšne organizacije še niso dovolj izboljšale blagovnega prometa, niti niso pocenile oziroma pospešile pot blaga do potrošnika.

Z razširitvijo meja občine bomo morali tudi na levem bregu Save zgraditi primerne in sodobne trgovske lokale, tako v Dolu pri Ljubljani in v drugih naseljih na severni občinski meji, vendar letos z gradnjami še ne bomo mogli začeti zaradi pomanjkanje sredstev. Še črnuško trgovino Center bomo preuredili s pomočjo grosistične trgovine Mercator.

Razvoj trgovine v letu 1962 pa bi bil mogoč tudi na ta način, da bi že obstoječa trgovska mreža svoje sedanje lokale opremila s sodobnimi tehničnimi napravami, da bi nabavila prepotrebne hladilne naprave ter s tem potrošnika postregla vedno s svežim blagom.

Doslej je občinski ljudski odbor na lastne stroške gradil potrošniške centre, vendar bomo morali s tem prenehati ter že sedaj opomniti trgovska podjetja, da iz svojih sredstev gradijo za svoje potrebe nove objekte in jim bo občina le pomagala dobiti in najeti potrebne kredite. Kakor industrija, obrt in druge gospodarske organizacije gradijo iz svojih sredstev, prav tako bo morala tudi trgovska mreža takoj pričeti misliti na to, da tudi ona sama zgradi potrebne lokale in jih sodobno uredi. Perspektivni zvezni načrt za obdobje 1961—1965 predvideva, da bo investiranih v trgovino 200 milijard dinarjev, oziroma povprečno 40 milijard letno, pa bi se morala iz tega razloga naša trgovska podjetja obrniti na potrebna mesta, da si vsaj del teh sredstev priskrbe za gradnjo novih trgovin tudi na območju naše občine.

Porast cen v trgovini ni preveč razveseljiv, vendar smo pri analizi povečanja cen ugotovili, da je trgovina na drobno povečala razliko med nabavno in prodajno ceno od 15,40 le na 16,48 % in s tem v manjši meri vplivala na povečanje cen. Trgovinska inšpekcija budno pazi in bo pazila tudi v letu 1962, da se cene ne bodo nerealno povečavale. V tem smislu bomo vplivali na razvoj trgovine v naši občini, vendar želimo, da bi na politiko cen v trgovini vplivali tudi potrošniški sveti, ki sedaj niso posebno delavni.

Težavne naloge na področju prometa

Za urejevanje in vzdrževanje cest bodo morale skrbeti tudi gospoadrske organizacije

V lanskem letu se je iz naše občine preselilo podjetje Globus-spedicija v občino Moste. S tem ta panoga nima v gospodarstvu naše občine nikakega zastopnika več, razen obratov PTT podjetja, ki bodo zasedli prostore podjetja Avtomontaža, ko se ta preseli v Šiško. Vendar se pred prometno dejavnost v širšem smislu postavljajo letos v naši občini težavne naloge.

Dela na železniškem podvozu prehajajo letos v drugo, glavno fazo, to je gradnjo samega podvoza, železniškega mostu in prestavitev proge. Vsa ta dela pa bodo zahtevala popolno zaporo Titove ceste že od Bežigrajske ulice dalje. Ves promet bo preusmerjen na obvozne ceste. Zaradi tega so že lani uredili nekatere ceste: Samova, Kržičeva, Smoletova, Parmova in Livarska, delno tudi Topniška. Letos bo treba dokončati Topniško, urediti križišče pred Žalami, izdelati Linhartovo po novi trasi, urediti razsvetljavo in hodnike ob vseh teh cestah, ter pripraviti traso za novo Titovo cesto skozi Ježico. Razen tega bo treba stalno vzdrževati v brezhibnem stanju vse ceste, da bo promet lahko nemoteno tekel. Za vsa ta dela bo skrbelo predvsem novoustanovljeno cestno podjetje, ki ima sedež v naši občini, predvidevajo pa tudi ustanovitev mestnega oziroma občinskega cestnega podjetja, ki bi skrbelo prvenstveno za ceste III. in IV. reda. Za urejevanje oziroma vzdrževanje cest pa bodo morale skrbeti tudi gospodarske organizacije.

Letos bo treba tudi nujno dokončati razširitev telefonskega omrežja, saj so vsa nova naselja (Savsko naselje, Stožice) tako rekoč brez telefonskih napeljav, kljub temu da je v neposredni bližini že speljan glavni kabel.

Trgovina v letu 1962

Razvoj trgovine je v zadnjih letih vedno zaostajal za razvojem drugih panog. Največja ovira temu razvoju je bilo pomanjkanje prodajnih prostorov, neugodni instrumenti delitve dohodka v preteklih letih, ki so puščali trgovini le neznatna sredstva. Zato je bila trgovina pri večanju svojih kapacitet vezana v glavnem le na družbena sredstva, ki pa nikoli niso zadoščala za vedno večje potrebe.

Zato se v razpravah o trgovini v naši občini že vsa leta vleče kot rdeča nit problem prodajnih prostorov, ki je še prav posebno občuten v priključenih krajih. Predvsem primanjkuje osnovnih preskrbovalnih centrov živilne stroke, nezadostne pa so tudi kapacitete trgovin s tekstilnim in tehničnim blagom.

Že v preteklih letih smo se za odpravo te pomanjkljivosti zelo trudili in precej povečali kapacitete. Te pa še vedno ne zadoščajo.

Spomladi bo izročen prometu nov potrošniški center v Savskem naselju, ki bo posloval kot samopostrežna trgovina ter bo znatno omilil sedanje težavno stanje v tem predelu mesta.

V Črnučah se bo sedanja samostojna trgovina pripojila k Mercatorju. Mercator bo tu uredil moderno trgovino, ki bo poslovala na klasičen in samopostrežen način.

Tudi v Dolu bo letos rešen problem trgovine.

V kolikor bodo na razpolago sredstva se bo letos pristopilo tudi k gradnji potrošniškega centra v Stožicah.

Nujno pa bo treba letos dokončati urejevanje lokalov ob Titovi cesti. Delno smo v tem pogledu že uspeli lani, letos pa je treba vse lokale, ki niso zasedeni namensko, izročiti njihovemu pravemu namenu. Spremeniti bo treba tudi namembnost nekaterih lokalov, ker sedanja ne ustreza niti v funkcionalnem niti ekonomskem pogledu. Tako predvidevamo preureditev sedanje kavarne Bežigrad v trgovski lokal, posebno še, ker bodo najbrž gostinske kapacitete nadomestili sodobni lokali v prostorih Gospodarskega razstavišča.

Važna pridobitev v trgovini bodo novi prodajni in upravni prostori Lesnine med Vodovodno in Titovo cesto. Letos bo tudi Lesnina dokončno začela graditi novo poslovno stavbo na vogalu Titove in Smoletove ulice.

Novi gospodarski sistem se je pozitivno odrazil prav v trgovini pri ustvarjanju lastnih sredstev, predvsem pri večjih trgovinskih organizacijah. Zato bo podjetju Odpad omogočeno še nadalje uvajati v svoje poslovanje sodobno mehanizacijo in pripravljati preselitev svojih poslovnih prostorov na ugodnejšo lokacijo.

Podjetje Cement — opeka bo moralo še nadalje forsirati uporabo sodobnih gradbenih materialov in elementov, računati pa bo moralo tudi na preselitev na ugodnejše mesto.

Tobak, ki je lani razširil svojo dejavnost še v mariborski in trboveljski okoliš, bo moral skrbeti predvsem za ureditev svoje prodajne mreže na drobno.

Elektrotehna, ki se vse bolj uveljavlja ne samo v Ljubljani, temveč tudi v drugih mestih, bo morala prvenstveno skrbeti za organizacijo servisne službe, tako z ustanavljanjem servisnih delavnic kot tudi z oskrbovanjem z rezervnimi deli. Delovnemu kolektivu priporočamo, da začne čimprej graditi poslovno stavbo na območju naše občine; isto priporočamo tudi delovnemu kolektivu Astre.

O gostinstvu in turizmu v naši občini

Zmogljivosti gostinstva v naši občini so premajhne, letos pa se bodo zmanjšale, ker bo treba odstraniti gostilno »Kačič« — Z dobro voljo bi lahko temeljito spremenili zunajno in notranjo podobo naših gostišč

V bežigrajski občini imamo v glavnem gostišča na pravila, eno samo gostinsko podjetje ter še nekaj gostiln, ki jih upravljajo privatniki. Gre torej za mala gostinstva, ki so izven kategorije, ker v njih gosti ne morejo prenočevati. To kaže, da so zmogljivosti gostinstva v naši občini premajhne. Večina podjetij še zdaleč ni sodobno opremljenih, zato bo treba prej ali slej nekaj ukreniti. Sprememb sicer ne bomo dosegli čez noč — tudi v letu dni ne — vendar moramo misliti, da bi z delom pričeli že letos.

Zmogljivosti pa se bodo letos še zmanjšale, ker je predvideno, da bo gostišče »Kačič« ob Titovi cesti porušeno. Prav na tem mestu bo namreč križišče Linhartove ulice s Titovo cesto. Tudi zmogljivosti kavarne »Bežigrad« niso pravilno izkoriščene, zato bo le-to treba letos ukiniti, prostore pa bo dobila panoga, ki bo imela gospodarsko bolj utemeljeno poslovanje.

Posebej velja poudariti, da so tudi prostori »Ljubljanskega festivala« slabo izkoriščeni — bili bi pa idealni in premerni za velik gostinski obrat manjše kategorije. Gostinska dejavnost, ki bi se v njem razvila, bi bila najbrž ekonomsko upravičena posebej zato, ker bi lahko uredili tudi prostore za prenočišča.

Dozorela je tudi misel, da bi v sedanjem razstavnem prostoru na GR v takoimenovanem »Jurčku« kazalo urediti snak bar.

Eno izmed teh variant bo treba uresničiti še letos, če bomo na območju naše občine hoteli zadovoljiti najnujnejše potrebe v gostinstvu.

Danes je problem gostinstva predvsem v tem, da so gostišča majhna in razdrobljena, zato bo treba poskrbeti, da se bodo v prihodnosti povezala in združila v večja podjetja. Takšna združena podjetja bi lahko imela za vse ekonomske enote skupno nabavo, prav tako pa tudi knjigovodstvo. S skupnim upravljanjem bi bila režija mnogo manjša, gostinske usluge bi se deloma pocenile, delno pa bi lahko takšna podjetja vlagala denar v svoje sklade, ki so za zdaj minimalni. Tako združena podjetja bi mogla zbirati sredstva, ki bi jim v nadaljnji razvojni dobi služila kot participacija pri najetju posojil iz zveznega natečaja za gradnjo novih objektov. Priznati moramo, da so osnovna sredstva v teh gostiščih deloma še v rokah privatnikov, zato jih bo treba prenesti v osnovna sredstva celotnega gostišča. Podjetja bi bila tako dolžna plačevati amortizacijo ter obresti na osnovna sredstva, kar pa bi le koristilo za dobro načrtno gospodarjenje. Problem v gostinstvu je tudi struktura kadrov. Vse kaže, da bodo gostinski šolski centri ukinjeni, kadre pa bodo vzgajala podjetja sama. Nujno je, da se takšna podjetja, ki bodo sposobna sama vzgajati kader, formirajo — sicer bomo ostali brez kvalitetnih gostinskih kadrov.

Resnica je tudi, da je oprema že dokaj slaba in v večini obratov stara. Gostinci bodo morali temu posvetiti več pozornosti, kajti gost želi biti sodobno postrežen. Nekatere kuhinje so premajhne, jedila so pripravljena na star način — brez sodobnih strojev, pristrojev in aparatov, ki jih naša industrija že izdeluje, tako da nismo vezani na uporabo deviz in na nakupe v tujini.

Morda ne bo odveč, če povemo tudi nekaj o jedilnikih. V gostiščih so gostom na voljo vedno ista jedila, čeprav vemo, da si gost želi tudi domačih specialitet — teh pa v naših gostiščih ni. Na to pomanjkljivost opozarjamo gostince že sedaj. Z dobro voljo in malo denarja bi lahko temeljito spremenili zunanjo in notranjo podobo naših gostišč. Občinski ljudski odbor bo tudi s pregledi gostišč skrbel za izvajanje predpisov, sanitarnih in tehničnih, da bodo gosti zaščiteni.

Seznanimo se še s turizmom v bežigrajski občini! Turistično olepševalno društvo bo moralo temeljiteje kot doslej poskrbeti za ureditev okolice javnih ustanov in cest. Res je tudi, da je bila naloga stanovanjskih skupnosti, da s pomočjo hišnih svetov poskrbe za olepšanje hiš, za okrasitev oken, popravilo ograj itd. Tudi s pomočjo mladinskih organizacij smo skušali vplivati, da bi državljani skrbeli za večjo snago in olepšavo naselij, vendar zadovoljivih uspehov doslej ni bilo.

Občina je poskrbela za ureditev parkov in nasadov, ki jih je tudi vzdrževala, vendar so bili nekaterim posameznikom hudo napoti.

Moramo se vprašati, kaj sploh lahko nudimo — z vsaj malo dobre volje seveda — tujskemu prometu in rekreaciji?! Dejstvo je, da za to gospodarsko panogo nimamo dovolj denarja — tudi letos ne. Kljub temu pa bo treba še letos napraviti načrte za ureditev teh problemov, kajti le tako bomo imeli v prihodnosti osnovo za nadaljnje delo. Za zdaj smo pričeli z izdelavo ureditve rekreacijskega prostora ob Savi. Ureditveni načrti so izdelani in predloženi v odobritev. Projektivni biro izdeluje načrte za I. etapo, ki bo zajela tudi del II. etape. Stroškov vseh teh del naša občina seveda ne bo zmogla sama, saj moramo računati, da bo ta rekreacijski prostor služil delovnim ljudem iz vse Ljubljane. V kolikor bomo dosegli soglasje drugih občin, da bi prispevale del stroškov, računamo, da bi s pripravljalnimi deli mogli pričeti še to jesen.

Prav tako bo treba bolje urediti tudi camping ob Savi, kamor prihaja vsako leto več tujih in domačih kampistov. Razumljivo, da bo treba poskrbeti tu za red in snago, posebej pa je treba poučiti domačine, naj na tem prostoru ne sekajo grmičevja in nasadov.

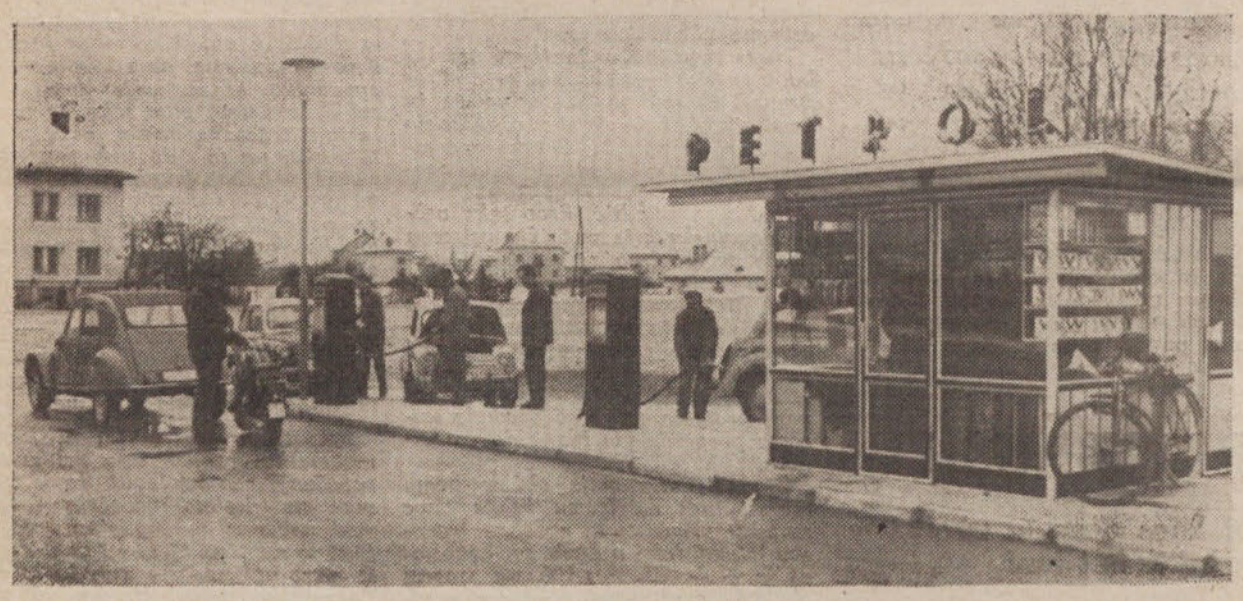

Pred novo črpalko Petrola

Problemi obrtništva

Obrt v naši občini je v glavnem le proizvodna, le v manjši meri je uslužnostna, in še to v širšem smislu, medtem ko za osebne usluge sploh nimamo obratov družbenega sektorja, razen brivsko frizerskega obrata na Titovi cesti. Deloma rešujejo ta problem stanovanjske skupnosti z manjšimi šivalnicami in brivsko frizerskim obratom v Savskem naselju, vsa osebna uslužnostna obrt pa je v rokah privatnega sektorja. Lani pričeta gradnja obrtniškega centra v Savskem naselju je bila žal zaradi pomanjkanja sredstev ustavljena; predvideno pa je, da se bo letos nadaljevala.

Širša uslužnostna obrt, ki jo zastopata prvenstveno Avtomehanika in Avtoobnova, ter Kleparsko instalaterska delavnica, pa bo letos z gradnjo novih objektov dosegla lep napredek. Avtomehanika je že lani začela graditi nov objekt ob Samovi cesti, ki bo letos v glavnem dograjen in se bo obseg storitev podvojil. Kleparsko instalaterska delavnica bo v okviru razpoložljivih sredstev nadaljevala gradnjo svoje delavnice, medtem ko predvideva Avtoobnova razširitev sedanjih poslovnih prostorov. Letos predvidevamo tudi pričetek gradnje objektov Autocommerca ob Titovi cesti.

V proizvodni obrti pa je značilen pojav, da večja obrtna podjetja preraščajo okvir obrtne dejavnosti in prehajajo v industrijo oziroma druge panoge. Tako je letos podjetje Modna oblačila prešlo iz obrti v industrijo, Instalacija pa v gradbeništvo.

Kljub temu se bo obseg proizvodnje in storitev v obrti povečal za okrog 11,8 %, število zaposlenih pa le za 3 %.

Vsem delavskim svetom v občini Bežigrad

Letošnjega programa občinskega ljudskega odbora in gospodarskih organizacij glede na finančne možnosti ne bo moč realizirati, če se subjektivne sile ne bodo zavestno lotile združevanja sredstev. Bolj kot katerokoli preteklo leto bo letos morala priti do izraza zavest komunalne skupnosti, kajti obstoječi instrumenti delitve dohodka absolutno in relativno večajo sredstva delovnih kolektivov, medtem ko se sredstva, s katerimi razpolagajo občinski ljudski odbori, relativno zmanjšujejo in bodo sčasoma zadostovala le za finansiranje javnih služb. Že letos je očitno, da s temi sredstvi ni več mogoče zadovoljivo finansirati negospodarskih investicij, kar pomeni, da bodo delovni kolektivi morali sprejemati na svoje rame vse več in več tistih stroškov, ki v okviru komune vplivajo na družbeni standard proizvajalcev oziroma potrošnikov. Življenje ni izčrpano v okviru gospodarske organizacije, temveč se preplete oziroma nadaljuje v krogu družine oziroma doma. To pa pomeni, da človek ne potrebuje samo strojev in dela, temveč tudi šole, ambulante, ceste in razvedrilo. S te strani torej ni vprašanja, ali so delovni kolektivi dolžni odvajati del ustvarjenih sredstev za svoj skupni standard, temveč gre le vprašanje, kako na kakšen način naj to store.

V zvezi s tem je zbor proizvajalcev občine Ljubljana-Bežigrad na svoji redni seji dne 27. II. 1962 po presoji možnosti in potreb sprejel več priporočil glede na naslednje ugotovitve:

1. Občinski investicijski sklad

Problem iskanja osnovnih in obratnih sredstev je še vedno tako aktualen, da se morajo k njemu stalno vračati in iskati vse možne poti ter sredstva za rešitev tega vprašanja. Akcija — vzklajevanja medsebojnih obveznosti na osnovi terjatev — bo prinesla zadovoljive rezultate in bo s tem v nekaterih gospodarskih organizacijah problem obratnih sredstev skoraj rešen. Po drugi strani pa se bo ta problem zaostril s prehodom na obračun realizacije po inkasu, vendar vprašanje obratnih sredstev ne bo več tako konstantno. Potreba po obratnih sredstev bo letos nihala. Ena gospodarska organizacija bo v določenem razdobju imela preveč obratnih sredstev, druga premalo.

Vsa leta nazaj je problem obratnih sredstev reševal tudi občinski investicijski sklad, toda žal vseh potreb ni bil in še ne bo sposoben pokriti.

Podoben položaj je glede sredstev za investicije v osnovna sredstva. Nekaterim gospodarskim organizacijam primanjkuje sredstev za dokončanje investicij, druge pa potrebujejo sredstva za večanje lastne udeležbe pri iskanju investicijskih kreditov. Medtem ko ene gospodarske organizacije iščejo sredstva, ležijo drugim krajšo ali daljšo dobo neizkoriščena. To se dogaja zlasti tistim gospodarskim organizacijam, ki zbirajo lastna sredstva za realizacijo svojih perspektivnih programov, katerih začetka še ne predvidevajo takoj.

V sodelovanju z okrajnim ljudskim odborom in komunalno banko, je ljudski odbor že lani sprožil akcijo za mobilizacijo razpoložljivih sredstev v cilju medsebojno kreditne pomoči, tako za obratna kot za osnovna sredstva. Na ustreznem sestanku z gospodarskimi organizacijami je bilo opaziti popolno razumevanje, vendar je pri realizaciji dogovora prišlo do raznih izgovarjanj, tako da je akcija slabo uspela.

Enkratni neuspeh nam ne sme vzeti poguma in se moramo te akcije letos ponovno lotiti, posebno še zato, ker so potrebe po takem združevanju letos večje kot lani. Delavski sveti se bodo morali rešiti medsebojnega nezaupanja, zlasti še, če bo ta akcija potekala na nivoju banke oziroma v okviru jamstev občinskega ljudskega odbora.

Letošnja sredstva občinskega investicijskega sklada so namreč v celoti angažirana z lanskimi obvezami in dolgovi. Ljudski odbor bo moral za izgradnjo tovarne ravnega stekla v Novem mestu posoditi 7 milijonov dinarjev, za nadaljnjo izgradnjo Avtomehanike bo ljudski odbor oziroma sklad letos posodil 15,000.000 dinarjev, za izgradnjo podvoza prispeva letos občinski investicijski sklad 12,600.000 dinarjev in približno prav toliko za okrajni program investicij v kmetijstvu. Na potrošniškem centru v Vojkovi ulici in potrošniškem centru v Savskem naselju je dolga za okrog 8 milijonov dinarjev. Nedokončani obrtniški center v Savskem naselju terja 47 milijonov dinarjev. Medsebojna obveza med okrajnim ljudskim odborom občino Šiško in občino Bežigrad terja prispevek Iskri za izgradnjo podjetja električnih aparatov (Tela), posojilo v znesku 80 milijonov dinarjev. Vse te obveznosti skupaj znašajo 182,200.000 dinarjev, kar presega letošnja sredstva za investicije v občinskem investicijskem skladu.

Letos bo v občinskem investicijskem skladu za investicije v osnovna sredstva, če bodo gospodarske organizacije takoj po zaključnih računih vplačale prispevek za družbene investicijske sklade, 140 milijonov dinarjev (za obratna sredstva 112 milijonov). S tem ne pokrivamo niti že sprejete obveznosti, kaj šele prošnje gospodarskih organizacij, naslovljene na občinski investicijski sklad. Tako n. pr. prosi Elektrosignal 85 milijonov, Elektro Ljubljana - okolica 48 milijonov, Tuba 20 milijonov, Soča 10 milijonov, JUB 6 milijonov itd.

Rešitev iz te situacije je le medsebojno kreditiranje za krajši in daljši čas. Organizacijo te medsebojne kreditne pomoči bo treba natančno izvesti v sodelovanju z banko in upravnim odborom občinskega investicijskega sklada. Zavedati se moramo, da če nam ta akcija ne uspe, v letošnjem letu ne bo moč povečati gospodarske moči naše komune, da ne bo moč realizirati sklepe IO občinskega odbora SZDL o razvoju posameznih gospodarskih organizacij.

Tako kot je važna borba za to združevanje, je važna borba za takojšnje plačilo prispevka gospodarske organizacije v družbene investicijske sklade. Takojšnje vplačilo prispevka v ta sklad je potreben zato, ker bi v nasprotnem primeru bilo onemogočeno pokrivanje

Položaj storitvene obrti se še ne bo bistveno popravil

Gostota obrtnih obratov na območju naše občine je v primerjavi z ljubljanskimi občinami najmanjša

Storitvena obrt je na splošno problematična, zlasti opažamo občutno pomanjkanje zmogljivosti pri dejavnostih servisnega značaja ter pri storitvah za stanovanjsko in komunalno izgradnjo in pri osebnih uslugah.

Obrti namreč do l. 1960 nismo sistematično obravnavali, zato prevladuje na tem področju še vse preveč cehovskih nazorov; prav tako pa smo problem obrti obravnavali kot celoto, ne pa ločeno o proizvodni in o storitveni obrti.

Pomanjkanje storitvenih zmogljivosti pa seveda ni odvisno samo od števila delavnic, temveč tudi od števila obrtnih strok, moderne opreme, delitve dela, od prostorov, kjer so take delavnice, in od števila in izvežbanosti zaposlenih. Na območju naše občine je 11 obrtnih podjetij, 6 obrtnih delavnic in 3 obratne enote, izmed katerih pa jih le 8 delno izvršuje storitve.

Stanovanjske skupnosti skušajo s servisi izpolniti vrzeli zaradi premajhnih uslužnostnih obrtnih zmogljivosti. Teh je:

Stanovanjska skupnost »Bežigrad« 5 servisov z 11 zaposlenimi,
stanovanjska skupnost »Boris Kidrič« 14 servisov s 70 zaposlenimi,
stanovanjska skupnost »Savsko naselje« 11 servisov z 51 zaposlenimi,
stanovanjska skupnost »Stadion« 6 servisov s 14 zaposlenimi,
stanovanjska skupnost »Stožice« 1 servis s 5 zaposlenimi,
skupaj 37 servisov s 131 zaposlenimi.

Servisi stanovanjskih skupnosti se ukvarjajo z neposrednimi storitvami za gospodinjstvo, skrbijo za družbeno prehrano, opravljajo neposredne storitve za hišne svete in državljane v upravljanju stanovanjskih hiš in se ukvarjajo s tekočim vzdrževanjem stanovanjskih hiš.

S splošnim zakonom o stanovanjskih skupnosti naj bi preko stanovanjskih skupnosti pospešili razvoj storitvenih dejavnosti. Stanovanjske skupnosti naj pri tem odigrajo pomembno vlogo organizatorja v tem smislu, da se ustanovljeni servisi postopoma osamosvojijo in obratujejo kot samostojne obrtne gospodarske organizacije. Pri tem pa je rešiti problem površin delovnih prostorov, ki kaže, da odpade na območju mesta Ljubljane le približno 15 kvadratnih metrov na produktivnega obrtnega delavca z vsemi pripadajočimi pomožnimi in ostalimi prostori. Tehnična opremljenost je prav tako na dokaj nezadovoljivi ravni.

Stanje v zasebnem sektorju obrti pa je takole:

Skupina obrtnih dejavnosti	Stevilo delavnic	Stevilo zaposlenih
Obrtno predelovanje kovin	41	101
Elektrotehnične obrti	11	25
Kemične obrti	2	2
Predelovanje zemlje, kamna in stekla	14	53
Stavbne obrti	24	97
Obrtno predelovanje lesa	12	27
Obrtno predelovanje papirja	—	—
Predelovanje usnja	27	48
Obrtno predelovanje tekstilnega blaga	33	64
Živilske obrti	4	8
Druge obrti	31	58
	199	483
Obrtem podobne dejavnosti	86	96
Obrtnem podobne dejavnosti s področja prometa	45	52
Skupaj	330	631

Vprašanj storitvenih dejavnosti ne moremo reševati s takšnim ali drugačnim obravnavanjem privatnega obrtništva. Kakor je znano, privatni obrtniški sektor v materialnem pogledu ne pomeni mnogo, kajti tu gre le za majhne in zaostale zmogljivosti. Nadalje lahko ugotovimo, da klasične obrti izgubljajo svoj prvotni obrtniški značaj in prehajajo v pravo serijsko proizvodnjo. Zaradi preusmerjanja v tako dejavnost mnogi obrtniki prekoračujejo predmet poslovanja in ne prevzemajo storitvenih in uslužnostnih del.

Analiza stanja obrtnih obratov pa ne daje prave slike o stanju storitvene obrti, ker nam večje število proizvodnih obrtnih dejavnosti zamegli pregled nad storitvenimi strokami in pokaže za te ugodnejše stanje od dejanskega.

Iz razpoložljivih podatkov lahko ugotovimo, da je gostota obrtnih delavnic in podjetij obeh sektorjev v primerjavi s potrebami prebivalstva od vseh ljubljanskih občin najmanj ugodna na območju naše občine. Ta položaj se tudi letos zaradi majhnih sredstev ne bo bistveno zboljšal. Pomanjkanje storitvenih zmogljivosti na območju Stanovanjske skupnosti »Savsko naselje« bo rešeno z dograditvijo obrtniškega centra, pomanjkanje tistih obrtnih storitev, ki jih potrošnik najbolj potrebuje, kjer gre v mnogih primerih le za malenkostna popravila, pa bomo reševali n. pr. v čevljarstvu z brzopopravljalnico čevljev in s sprejemališči. V brzopopravljalnici bi bil čevelj popravljen v 10—15 minutah in bi stranka na popravilo kar počakala. Sprejemališča pa bi sprejemala čevlje v popravilo, jih odpremila v delavnico in popravljene oddajala strankam.

Občinski ljudski odbor bo slej ko prej moral pospeševati storitveno obrt z izdatnejšim vlaganjem sredstev. Velja naj načelo, da se za napredek storitvene obrti vlagajo sredstva, ki pritekajo od pavšaliranih obrtnih gospodarskih organizacij in od najemnin za poslovne prostore.

V politiki do zasebnega sektorja obrti pa bo treba zasebno obrtništvo prvenstveno usmerjati na izvrševanje uslug in izdelovanje proizvodov po naročilu. Na pravilno usmerjanje zasebne obrti v tem smislu bo morala stimulativno vplivati tudi davčna politika občinskega ljudskega odbora.

Kmetijstvo in široka potrošnja kmetijske proizvodnje

Kmetijska proizvodnja naj bi se povečala za 12,6 % letno. Odgovor na vprašanje ali velja razvijati in krepiti kmetijsko zadrugo

Kmetijsko območje občine je v predmestju največjega potrošniškega središča v Sloveniji — Ljubljane. Kmetijskih površin za kmetijsko proizvodnjo na območju občine je 2.943 ha. Te se zmanjšujejo iz dneva v dan, ker se mesto širi z industrijskimi, komunalnimi in drugimi gradbenimi objekti.

Fizični obseg in vrednost kmetijske proizvodnje po planskih cenah v letu 1961 je v odnosu na leto 1960 v družbenem sektorju lastništva za 11 % večja, v zasebnem sektorju pa za 1 % večja.

Po dnevnih tržnih cenah v letu 1961 pa je vrednost kmetijske proizvodnje znatno nad predvidenim povečanjem po planskih cenah iz leta 1961.

V občini še nimamo kmetijskih posestev; zemljišča družbenega sektorja še trenutno obdelujejo kmetijska posestva iz sosednih občin. Na teh zemljiščih v preteklem letu še ni bilo vidnega uspeha, ker jih preurejajo ter s hidro- in agromelioracijami spreminjajo v intenzivne kmetijske površine. Uspehi tega dela se bodo pokazali šele v naslednjih letih petletnega perspektivnega plana razvoja kmetijstva.

Po perspektivnem planu je proizvodnja usmerjena v prvi vrsti v proizvodnjo krme, vrtnin in živinoreje. Žita bodo pridelovali zasebni kmetijski proizvajalci le za lastne potrebe. Postopoma pa bodo tudi ti opustili pridelovanje žit.

Kmetijska proizvodnja na splošno se bo povečala za 12,6 % letno. To povečanje se bo odražalo predvsem na kmetijskih obratih kmetijskega gospodarstva »Agrokombinat« v Ljubljani in v pogodbenem sodelovanju kmetijske zadruge z zasebnimi kmetijskimi proizvajalci.

Nosilci kmetijske proizvodnje na območju občine so še vedno zasebni kmetijski proizvajalci. Zasebnih kmetijskih gospodarstev je po zadnjem statističnem popisu iz 1960. leta 893 (od 0,10 ha naprej). Na teh gospodarstvih živi 3.556 ljudi. Takih, ki so stalno v službi drugje, je 1.313, kmetovalcev je 1.212 (vštete so tudi žene, ki opravljajo kmečka dela le od časa do časa), zaposlenih tujih delavcev je 222, ljudi, ki delajo od časa do časa izven kmetijskih gospodarstev je 25, ostalih 784 pa je otrok do 10 let starosti, učencev v gospodarstvu, dijakov, študentov in za delo nezmožnih.

Poleg dobrih zasebnih kmetijskih gospodarstev je nekaj tudi slabih, ker nimajo dovolj fizično sposobnih delovnih ljudi, nekaj pa je tudi takih, ki ne znajo ali pa nočejo poiskati pomoči pri kateri koli kmetijski organizaciji. Taka pomoč pa je pogodbeno sodelovanje v vseh oblikah kmetijske proizvodnje z izvajanjem proizvodnih nalog in uslug.

Zasebna kmetijska gospodarstva imajo splošno lepe uspehe v pridelovanju zelenjave, vzreji živine in v proizvodnji mleka. Pri vzreji živine v letu 1961 je dosežen prirastek 116,2 ton. To je po večini zasluga umetnega osemenjevanja krav in telic. V preteklem letu se je otelilo 92 % umetno osemenjenih plemenic. Rejci se tudi bolj zanimajo za vzrejo mlade živine.

Velik delež v proizvodnji zelenjave za široko potrošnjo imajo tudi vrtičkarji. Posamezniki zelo intenzivno obdelujejo vrtičke, vendar bi kazalo to obliko proizvodnje še bolj pospeševati na slabo obdelanih in na neobdelanih kmetijskih zemljiščih okrog stanovanjskih zgradb s območjo stanovanjskih skupnosti.

V odgovor na vprašanje, ali velja razvijati in krepiti kmetijsko zadrugo, čeprav se že širijo družbeni kmetijski obrati, ki bodo posegali s svojo dejavnostjo iz sosednjih občin na območje naše občine, menimo, da je kmetijska zadruga našim vasem še nujno potrebna. Družbena kmetijska posestva vodijo organizirano živinorejsko proizvodnjo (meso, mleko), zato težijo za tem, da bi na kmetijskih površinah pridelovali krmo, kmetijska zadruga pa bi izpolnjevala naloge, ki jih družbeni kmetijski obrati ne. Številne naloge do individualnih kmetijskih proizvajalcev bo najlaže izpolnjevala zadruga, saj jim je v proizvodnem, političnem in družbenem odnosu najbližja.

Zadruga in kmetijsko posestvo bosta morala poiskati medsebojne ustrezne oblike sodelovanja tudi v investicijski izgradnji s tem, da bosta drug drugega dopolnjevala v proizvodnji, zlasti pa v predelavi kmetijskih pridelkov in da bosta skupaj nastopala na trgu.

Vzporedno s pridobivanjem zemlje z nakupom in odkupom od zasebnih kmetijskih gospodarstev je nujno treba rešiti tudi vprašanje preživljanja starejših kmetovalcev. Najboljša rešitev bi bila v tem, da se jim določi preživnina, ki bi se jim v primeru naraščanja cen za življenjske potrebščine povečala skladno s pokojninami. Vsa ostala mlajša sposobnejša delovna sila pa bi se zaposlila v kmetijskih poklicih ali sodelovala s svojimi kmetijskimi površinami za kmetijsko proizvodnjo na kmetijskih gospodarskih organizacijah, kjer bi imeli tudi všteto delovno dobo za socialno zavarovanje.

Šola gradbincev

obveznosti občinskega sklada investitorjem, s katerimi ima ljudski odbor že podpisane pogodbe oziroma izjave.

2. Sredstva za negospodarske investicije

Sem spadajo stroški, ki jih ima občina z izgradnjo šolskih objektov, kanalizacije, novih cest itd. Združevanje sredstev za take investicije šolskih vrtcev, zdravstvenega doma, so predvidene kot dotacija iz skladov skupne porabe gospodarskih organizacij.

Lani smo združevali sredstva za zdravstveni dom in trolejbus. Predvidevali smo, da bomo zbrali 104 milijone, vendar je do zdaj podpisalo pogodbo le 68 podjetij in 20 obrtnikov za okrog 67,000.000 dinarjev, medtem, ko 15 gospodarskih organizacij še ni podpisalo pogodb. Slaba je tudi realizacija podpisanih pogodb, saj je do zdaj volačanih le 37.831.000 dinarjev.

Letos nas čakata v zvezi z negospodarskimi investicijami dve nalogi: prvič moramo realizirati lanske dogovore in pogodbe za zdravstveni dom in trolejbus, drugič pa moramo začeti novo akcijo združevanja sredstev za nadaljevanje izgradnje zdravstvenega doma, šolskih objektov ter komunalnih objektov, kot so manjši vodovodi, zbiralni kanal, javna razsvetljava itd.

Za šolske objekte nam bo primanjkovalo 25 milijonov, za plan komunalnih investicij, če bi ga v celoti realizirali, okrog 385 milijonov, v zdravstveni dom bi lahko vložili okrog 100 milijonov. Toda ne glede na obseg teh potreb bi morali letos združiti za negospodarske investicije iz skladov skupne porabe vsaj 100 do 150 milijonov dinarjev.

Vprašanje je, na kakšni osnovi naj bi se sredstva združevala, da bi bila obremenitev posamezne gospodarske organizacije v skladu z njeno gospodarsko močjo. Lanski način se ni izkazal kot najbolj primeren, ker osebni dohodki niso merilo gospodarske moči nekega podjetja. Letos bi morali začeti združevati sredstva iz skladov skupne uporabe na osnovi doseženega čistega dohodka v letu 1961, oziroma na določen odstotek tega dohodka, s tem da bi bil ta odstotek za različne panoge gospodarstva različen in v skladu z njihovo akumulacijo.

V tej akciji ni nujno, da se sredstva združujejo na nivoju občine. Bolj prav bi bilo, da posamezni kolektivi ali pa skupina gospodarskih organizacij prevzame izgradnjo točno določenih objektov. Ni izključeno tudi, da bi ljudski odbor sprejel posojilo, ki bi ga nudile gospodarske organizacije za negospodarske investicije, določene v občinskem programu.

3. Sredstva za komunalno izgradnjo

Prvi osnutek za komunalne investicije v letu 1962 predvideva stroške v višini 487.450.000 dinarjev, in sicer za ceste 202,100.000, za vodovod 66,100.000, za javno razsvetljavo 22,000.000 in za kanalizacijo 170,000.000, za parke in nasade, ureditev pokopališča in ureditev trolejbusnih postaj Ježica — Črnuče skupno 7,270.000 dinarjev. Tu niso všteta vzdrževalna dela v višini 111,000.000, ki jih bo več ali manj pokrival občinski proračun.

Poleg vseh teh del, ki jih je predvidel svet za gradbene in komunalne zadeve, pa obstajajo še stroški v višini 70,000.000 za ceste in razsvetljavo v zvezi z izgradnjo ljubljanskega podvoza. Občina mora očistiti traso Linhartove ceste, ki bo šla preko Kačiča, v celoti razsvetliti Titovo cesto do Kačiča, kakor tudi celotno Lihartovo cesto. Sámo gradnjo Linhartove ceste in Titove ceste do Kačiča pa bo finansiral okraj oziroma republika. Dela v zvezi s podvozom oziroma z obvoznimi cestami so neodložljiva. Dosegli smo tudi, da bo drugo leto republika finansirala novo traso Titove ceste skozi Ježico, če bomo očistili traso. Naša naloga je, da zgradimo letos nadomestna stanovanja in poslovne prostore, ker bo treba vsled navedenih del nekatere zgradbe porušiti.

Kritja za te stroške skoraj ni. Komunalnega prispevka bo okoli 72 milijonov dinarjev, v skladu za ceste je okrog 12 ,000.000, kakšnih 6,000.000 dinarjev pa je prispevka, ki ga daje kopanje gramoza. Če upoštevamo neodložljiva dela v zvezi z obveznimi cestami zaradi podvoza in ceste skozi Ježico, potem je jasno, da je plan sveta za gradbene in komunalne zadeve neostvarljiv.

Vendar ljudski odbor računa, da je mogoče marsikatero delo na drugih cestah, ki so nasploh v zelo slabem stanju, izvršiti na račun materialnih stroškov gospodarskih organizacij. Gospodarske organizacije lahko po najnovejših predpisih dajejo sredstva za gradnjo cest iz poslovnih skladov, lahko pa tudi popravljajo javne ceste na račun materialnih stroškov. S širokim razumevanjem tega predpisa bi lahko realizirali marsikatero točko iz osnutka komunalnih investicij.

Že v preteklih letih smo zajeli del sredstev za potrebe občine preko raznih dovoljenih oblik, ki bremene materialne stroške gospodarske organizacije. Tako smo n. pr. že 2-krat organizirali gospodarsko razstavo, ki je v vseh ozirih dosegla lep uspeh. Druga oblika zbiranja sredstev je bil prispevek vodni skupnosti, s katerim lahko pomagamo pri gradnji vodovodov in kanalizacije. Naslednja oblika združevanja sredstev, ki bremeni materialne stroške, so reklame in oglasi. Vse te štiri oblike so v skladu s predpisi.

Letos bomo morali imeti spričo težav bolj široko srce do teh oblik. Res je, da je splošno-družbena politična akcija usmerjena v zmanjševanje materialnih stroškov in da z večanjem materialnih stroškov kolektiv zmanjšuje čisti dohodek, vendar je v današnji situaciji delitve dohodka tako priporočilo upravičeno.

4. Šolski sklad

Letos bremenijo šolski sklad novi izdatki, ki jih lani ni bilo. Največja nova obremenitev so stroški finansiranja srednjih strokovnih šol, tako imenovanih šol II. stopnje. Naš sklad bo moral letos prispevati 17,369.000 dinarjev za stroške šolanja v obrtnem centru raznih strok. Za zdravstvene in tehniške šole bo moral prispevati 52.000.000 dinarjev, za šolanje v gradbenem centru in za gostinske ter trgovske šole pa okrog 10,831.000 dinarjev; skupno bo torej naš sklad moral prispevati za šole II. stopnje in vajeniške šole okrog 80,000.000 dinarjev.

Poleg tega bo moral letos šolski sklad vplačati amortizacijo šolskih zgradb in opreme, vključno za varstveno vzgojne ustanove, kar predstavlja nov strošek v višini 22,000.000 dinarjev. Stroški v zvezi z novimi oddelki, ki bodo odprti z dograditvijo osemletke v Stožicah, zahtevajo nove stroške v višini 7,000.000 dinarjev.

Povečanje osebnih dohodkov prosvetnih delavcev za 20 % in povečanje materialnih stroškov za 10 % je nov strošek v višini 51,000.000.

Če k vsemu temu prištejemo še stroške za osebne dohodke in stroške delavske univerze, ki lani ni bila v šolskem skladu znašajo vsi stroški okrog 435,000.000 dinarjev in to brez kakršnihkoli investicij.

Lani začeti objekti za šolstvo in vzgojo sploh pa zahtevajo, če jih hočemo letos dograditi, okrog 175 milijonov dinarjev. V tem znesku je vračunan lanski dolg za te objekte v višini 81,800.000 dinarjev. Ti objekti so: osnovna šola Stožice, osnovna šola Črnuče, telovadnice v Savskem naselju, Črnučah, Sto-

Kako ustvarjamo letošnja proračunska sredstva

Dosedanje analize proračunskih sredstev in izračuni udeležbe občine Ljubljana-Bežigrad kažejo, da bomo letos razpolagali za finansiranje nalog, ki jih ima občina na področju skrbstva, zdravstva, komunale, splošnih in notranjih zadev ter občinske uprave s 447 milijoni 721 tisoč dinarjev, ali 24 % več kot lani. Če bomo vse dohodke ustvarili 100 %, kot jih predvidevamo, bomo imeli sicer 636,451.000 din, od katerih pa moramo odbiti 63,645.000, kolikor znaša 10 % obvezna rezerva, ki se tudi letos, prav kot lani odvaja od ustvarjenih dohodkov in se v tekočem letu ne sme uporabiti. Obveznosti 10 % obvezne rezerve pa ne zapade lanski presežek dohodkov nad izdatki v znesku 511.000 din. Naslednja odbitna postavka je znesek 125,136.000, ki ga dajemo za kritje skupnih mestnih potreb. Izračunan je z 12,5 % udeležbo na dohodkih, ki pripadajo občini. Osnova za izračun je znesek 1.001,091.000 din, kolikor znaša občini pripadajoči del skupnih in posebnih virov proračunskih sredstev. Vsako leto dajemo za kritje skupnih mestnih potreb del občinskih sredstev bodisi v določenem znesku bodisi z udeležbo na dohodkih.

Proračun mestnega sveta obsega predvsem tiste naloge, ki so skupne za vse občine na območju mesta Ljubljane. Skupni predvideni izdatki mestnega sveta znašajo 927,200.000 din.

Proračunska sredstva sestavljajo skupni in posebni viri dohodkov in deblokirana lanska obvezna rezerva. Skupni dohodki so tisti, pri katerih so udeležene vse politično teritorialne enote od zveze do občine, posebni pa pripadajo v celoti občini. Udeležba mestnega sveta in občinskega sklada za finansiranje šolstva na posebnih dohodkih ni kršitev pravil, da na teh virih dohodkov ni drugih koristnikov, razen občine, ker so naloge mestnega sveta in šolskega sklada v bistvu občinske funkcije, ki imajo le poseben način financiranja izven občinskega proračuna.

Skupni dohodki so proračunski prispevek iz osebnega dohodka delavcev po odbitku dela, ki gre neposredno za šolstvo, dohodnine od kmetijstva in samostojnih poklicev, obvezne občinske doklade od kmetijstva, obvezni del občinskega davka na maloprodajni promet in alkoholne pijače, zvezni prometni davek zasebnikov, prometni davek vrednotnic, upravne takse in prometni davek od alkoholnih pijač.

Del skupnih dohodkov, ki pripada občinskemu proračunu, znaša 380,944.000 din. Najmočnejši dohodek je proračunski prispevek iz osebnega dohodka delavcev v gospodarstvu. Računamo, da bomo iz tega vira ustvarili 239,690.000 din dohodkov; isti prispevek skupnosti, ki se plačuje iz osebnega dohodka delavcev izven gospodarstva, pa nam bo dal 83,742.000 din dohodkov. Manj pomembne so ostale oblike prispevkov družbeni skupnosti, ker ne pomenijo niti celih 15 % skupnih dohodkov. Proračunski prispevek iz osebnega dohodka delavcev planiramo za letošnje leto v višini 140 % lanske realizacije. Razlog je v predvidenem povišanju osebnih dohodkov, v še večji meri pa nam je dokaj smel izračun narekovalo dejstvo, da je letošnji način plačevanja po prebivališču delavca ugodnejši od prejšnjega spričo gostote in strukture prebivalstva naše komune. Večji dohodek bo ustvarjen predvsem od prebivalcev v naseljih, ki so izrazito stanovanjska in ki imajo po drugi strani tudi velike potrebe na področju šolstva in komunale.

Porast drugih dohodkov se giblje od 7 do 20 % nasproti lanski realizaciji, razen pri občinskem prometnem davku od alkoholnih pijač, kjer na višji porast vpliva sprememba davčne stopnje in nov predpis, da se pavšalna osnova za prometni davek od alkoholnih pijač lahko določi le gostiščem, ki nimajo več kot tri zaposlene. Dejanski promet alkoholnih pijač pa je bil povprečno za 20—25 % višji od dosedanjih pavšalnih osnov, kar je upoštevano pri izračunu tega dohodka.

Posebni dohodki znašajo 220 mil. 221 tisoč dinarjev. Ta znesek je zbir naslednjih dohodkov: davek od osebnih dohodkov, dopolnilni proračunski prispevek, neobvezni del občinske doklade od kmetijstva, občinske doklade ostalih poklicev, občinski del davka na maloprodajni promet in davka na alkoholne pijače, občinske takse, davek od tuje delovne sile in prispevek iz dohodka pavšaliranih podjetij. Vsi posebni dohodki so letos planirani za 75 % več, kot je znašala lanska realizacija. Najpomembnejši je dopolnilni proračunski prispevek iz osebnega dohodka, ki daje skoraj 20 % posebnih dohodkov. Računamo, da bomo iz občinskega prometnega davka na maloprodajni promet ustvarili za proračun 30,000.000 din. Letos je namreč z odlokom mestnega sveta davek povišan od dosedanjih 3 % na 6 %. Med skupne dohodke spada 3 % tega davka, drugi 3 % pa pripadajo v celoti občini. Nova stopnja in 10 % predviden porast prometa v maloprodaji nam dajeta enega od najbolj sigurnih virov posebnih dohodkov. Omeniti je treba, da se je za 150 % povišal davek od osebnih dohodkov. V občini je 850 oseb, ki imajo letni dohodek višji od 700.000, lani pa je bilo takih le 330. Dvig tega davka pa ne gre pripisati le številu zavezancev, temveč tudi zneskom, ki so v večji meri presegli mejo 700.000 kot lani.

Med proračunske dohodke štejemo še 33,286.000 deblokirane 10-odstotne obvezne rezerve iz leta 1962. Ta se po določilih zveznega družbenega plana v letošnjem letu sprosti in uporabi za kritje proračunskih izdatkov.

Pri izračunu dohodkov smo upoštevali vse vire sredstev, ki se stekajo v proračun, kljub skrbnim proučevanjem možnosti in najbolj optimističnemu predvidevanju njihove stvaritve, dohodki niso pokrili vseh predloženih proračunskih potreb. Šele po zniževanju izdatkov in izločitvi določenih nalog, ki jih bomo skušali pokriti z mobilizacijo drugih virov izven proračuna, smo uravnovesili dohodke in izdatke.

Izdatki občine za nove pristojnosti, ki bremenijo proračun

Eden izmed vzrokov za povišanje izdatkov v osnutku proračuna so nove občinske pristojnosti.

V upravi ljudskega odbora se je povišalo število delovnih mest za 7 novih. Konec preteklega leta in v začetku letošnjega, so iz okrajne pristojnosti prenešene v občinsko naslednje zadeve: s področja socialnega varstva — skrb za vojaške vojne invalide in borce NOV; s področja notranjih zadev — državljanska stanja, promet, orožje in razstrelivo, potna dovoljenja in izvrševanje upravnih kazni.

Po izračunu osebnih dohodkov in pripadajočih materialnih izdatkov odpade na ta nova delovna mesta 8,900.000 din stroškov.

Letos smo morali v proračun vključiti izdatke za finansiranje okrajnega sodišča II. v Ljubljani. Z odlokom Ljudske skupščine LRS sta bili konec decembra 1961 v Ljubljani ustanovljeni dve sodišči, in sicer Okrajno sodišče I. in II., obe s sedežem v Ljubljani.

Krajevno območje okrajnega sodišča II. obsega območje Ljubljana-Šiška, Ljubljana-Bežigrad, Ljubljana-Vič-Rudnik in Medvode.

V zakonu o proračunu ljudske republike Slovenije za leto 1962 je določilo o prenosu finansiranja okrajnih sodišč na občinske ljudske odbore. Občine, ki spadajo v krajevno območje okrajnega sodišča II., so sprejele sporazumen sklep o višini letošnjih izdatkov ter odstotni udeležbi. Na našo občino odpade 25 % izdatkov. Ta delež je izračunan na podlagi števila kazenskih pravdnih, nepravdnih in izvršilnih zadev v pretekli dobi in številu prebivalcev posameznih občin. Prvi kriterij je 26,6 %, drugi 25 %. Ker znašajo skupni izdatki 49,906.000 din, smo v našem osnutku predvideli v ta namen 12,477.000 din.

Naslednji izdatek, ki ga v prejšnjih proračunih nismo imeli, je premija za mleko. Zvezni izvršni svet je konec decembra 1961 sprejel odlok, ki določa, da bodo gospodarskim organizacijam, ki prodajajo sveže kravje mleko neposredno potrošnikom, izplačali premije iz zveznega proračuna, vendar največ 5 din za liter, ob pogoju, da občine iz svojega proračuna prispevajo enak znesek. Računamo, da je bilo od skupne potrošnje mleka v naši občini dobavljeno iz družbenih posestev 1,130.000 litrov, zato zagotavljamo v proračunu 6,000.000 din za premijo. Znesek je minimalen, ker predvidevamo, da bo potrošnja v letu 1962 dosegla 1,500.000 litrov.

Novi so izdatki za priznavalnine borcem NOV v znesku 2,100.000 dinarjev.

Tudi ustanovitev socialnega in zdravstvenega centra zahteva za osebne in materialne izdatke okrog 3,000.000 din. Oba zavoda bosta začela delovati šele v drugi polovici leta, ker sedaj še ni kadrovskih in materialnih pogojev za njuno ustanovitev.

Letos se bodo za 1,200.000 din povečali izdatki za geodetsko-katastrska dela v naši občini. Načrt za leto 1962 predvideva reprodukcijo načrtov k. o. Ježica in Stožice, izdelavo načrtov in naznanilnih listov k. o. Brinje, izdelava knjig dela k. o. Bežigrad in reanbulacija dela k. o. Črnuče in Nadgorica.

Če upoštevamo, da je za naštete naloge v letošnjem proračunu potrebnih skoro 36,3 milijonov dinarjev, odpade od 24 %, kolikor znaša povišanje letošnjega proračuna proti lanskemu, dobrih 10 % na pristojnosti in naloge, ki jih na novo sprejemamo v občinski proračun.

Delitev proračunskih dohodkov med politično teritorialnimi enotami

Proračunska sredstva se ustvarjajo iz skupnih in posebnih virov dohodkov. Skupni ali deljivi viri so tisti prispevki družbeni skupnosti, na katerih so udeleženi zveza, republika, okraj in občina. Taksativno jih naštevajo temeljni zakon o proračunih in finansiranju samostojnih zavodov ter posebni predpisi. Ti prispevki se delijo med vse politično teritorialne enote po procentih, ki jih določajo zvezni, republiški in okrajni predpisi.

V naši občini bomo v letu 1962 ustvarili 2.172,417.000 din skupnih dohodkov. Najmočnejši je proračunski prispevek iz osebnega dohodka delavcev, ki da 1.883.288.000 din. Od tega dohodka se najprej izloči 10 % za finasiranje šolstva. To je 188,329.000 din, od katerih gre v republiški družbeni sklad za šolstvo 40 % ali 75,332.000 din, v občinski sklad za šolstvo pa preostalih 60 % ali 112,997.000. S tem se skupni dohodki zmanjšajo na din 1.984,088.000. To je šele osnova za nadaljnjo delitev. Zvezi pripada 10 %, republiki 35 %, okraju Ljubljana 55 %. od teh 55 % dobijo občine 43 % kot osnovno udeležbo za kritje svojih izdatkov. V medobčinski sklad za negospodarske investicije dajejo 7 %, 1 % za investicije strokovnega šolstva, 3 % gredo v medobčinski šolski sklad za strokovno šolstvo, preostalih 12 % pa je dohodek okraja in dopolnilna udeležba občin. Tudi okraj prispeva od svojih dohodkov 1 % za skupno finansiranje sklada za negospodarske investicije. Če izračunamo delitev teh dohodkov, ki bodo predvidoma ustvarjeni v naši občini, vidimo, kako so v absolutnih zneskih udeležene posamezne politično teritorialne enote.

zveza 10 %			198,409.000
LRS 35 %			694,431.000
OLO in dopolnilna udeležba občin 12 %			238,091.000
osnovna udeležba občine 43 %			853,157.000
skupaj:			1.984,088.000
Občina		853,157.000	
od tega:			
1. v medobčinski sklad za negospodarske investicije 7 %	138.886		
2. sklad za skupno financiranje strokovnega šolstva			
a) za osnovno dejavnost 3 %	59.523		
b) za negospodarske investicije 10 %	19.841	218,250.000	
ostane za občino		634,907.000	

Občina Bežigrad daje od svojih proračunskih dohodkov 40 % za občinski družbeni sklad za šolstvo. To znaša za leto 1962 253,963.000 din, tako da pripada občinskemu proračunu 380,944.000 ali 17,5 % od deljivih dohodkov.

Občinam, ki z osnovno udeležbo 38 % ne morejo pokriti svojih proračunskih izdatkov, je OLO dal še dopolnilno udeležbo (Grosuplje, Kočevje, Ljubljana-Center, Logatec, Ribnica, Vrhnika in Zagorje). Skupna dopolnilna udeležba znaša 1,26 % tako, da ostane okraju za proračun 97,4 %.

Občina Bežigrad ima samo osnovno udeležbo.

žicah ter vrtec v Savskem naselju. Za vse te izdatke ljudski odbor nima kritja.

Gospodarske organizacije naj bi šolskemu skladu takoj odvedle vsa sredstva, ki so jim ostala od prejšnjih let v skladu za strokovno vzgojo (sklad za kadre), hkrati pa naj bi vse gospodarske organizacije letos predvidile 1 % bruto osebnih dohodkov za strokovno vzgojo svojih ljudi in potem vsaj 75 % teh sredstev po posebni pogodbi prepustila šolskemu skladu. Ti izdatki gospodarske organizacije bremene materialne stroške, združujejo pa se lahko, če gospodarska organizacija oceni, da je to združevanje v skladu z njenimi potrebami. Vzemimo, da bi sklep gospodarske organizacije o tem bil upravičen, ker bi šolski sklad tako združena sredstva uporabljal za finansiranje šol.

Tako bi bil problem šolskega sklada v glavnem rešen, seveda pod pogojem, če se ne zmanjšajo skupni proračunski dohodki in če bo mogoče zaradi ostalih stroškov, ki bremenijo proračun, odvesti šolskemu skladu 50 % vseh proračunskih dohodkov.

V ilustracijo resnosti pomanjkanja finančnih sredstev občinskega ljudskega odbora v letu 1962 sporoča zbor proizvajalcev delavskim svetom še nekaj podatkov o izdatkih, ki padejo na račun občinskih proračunskih dohodkov: prispevek Mestnemu svetu bo znašal okrog 121 milijonov dinarjev, za bolnišnico v Ljubljani bo treba odvesti iz proračunskih dohodkov 20 milijonov dinarjev, stroški sodstva, ki so prenešeni na občine, pa bodo bremenili proračun z najmanj 13 milijoni dinarjev. Veliko večji pa bodo tudi izdatki uprave ljudskega odbora, ker so iz okraja prenešene še druge obveznosti in službe, kot n. pr. notranje zadeve, potna dovoljenja, orožni listi, promet itd.

Po večurni razpravi o teh ugotovitvah je zbor proizvajalcev občinskega ljudskega odbora Ljubljana-Bežigrad sprejel sklepe, ki jih namerava kot priporočila poslati vsem delavskim svetom v občini Bežigrad z nalogo, da angažirajo vse subjektivne sile za njihovo uresničitev.

Naslednji dan, dne 28. II. 1962 pa je Občinski komite Zveze komunistov sklical aktiv komunistov — članov ZK, ki so v gospodarskih organizacijah na vodilnih mestih. Ob polnoštevilni udeležbi so tovariši obravnavali ugotovitve in sklepe zbora proizvajalcev občinskega ljudskega odbora. Razprava je dala dopolnilne predloge k sklepom oziroma priporočilom zbora proizvajalcev. Te dopolnitve bo zbor proizvajalcev na svoji prvi seji sprejel, zato jih objavljamo takoj in prosimo delavske svete, da se z njimi seznanijo in jih skušajo realizirati:

■ Delavski sveti naj naročijo upravam podjetij, da na osnovi primerne organizacije vse leto združujejo prosta denarna sredstva za medsebojno kreditiranje gospodarskih organizacij. Tako združena sredstva naj se dajejo interesentom za obratna in osnovna sredstva, za krajši ali daljši čas in po 3-odstotni obrestni meri, ki jo plača posojilojemalec, dobi pa posojilodajalec (priporočilo zbora proizvajalcev).

Ni potrebno, da se določi obrestna mera za medsebojna posojila. Višina obrestne mere naj bo taka, kakor se bosta obe stranki pogodili. Kdor bo imel večji interes, bo privolil tudi v večje obresti (predlog aktiva članov ZK).

■ Delavski sveti naj naročijo upravam podjetij, da takoj po zaključni bilanci za leto 1961 odvedejo obveznosti do družbenih investicijskih skladov, da bi občinski ljudski odbor lahko poravnal svoje obveznosti, ki imajo značaj splošne koristi (priporočilo zbora proizvajalcev).

Obveznost od družbenega investicijskega sklada naj gospodarska organizacija poravna najkasneje mesec po sprejetem zaključnem računu za leto 1961, sicer naj ljudski odbor in politične organizacije izvajajo ustrezne ukrepe (predlog aktiva članov ZK).

■ Delovni kolektivi naj letos v še večji meri kakor doslej dotirajo iz skladov skupne uporabe izgradnjo objektov družbenega standarda, kot so šole, telovadnice, zdravstveni dom, krajevni vodovodi, kanalizacija in podobno. V te namene naj letos gospodarske organizacije vložijo skupno okrog 150 milijonov dinarjev, tako da bo vsaka gospodarska organizacija dala določen odstotek lani ustvarjenega čistega dohodka. Ta odstotek mora biti za posamezne panoge gospodarstva različen, glede na različno akumulacijo (priporočilo zbora proizvajalcev).

Tudi čisti dohodek ni najboljše merilo za izračun prostovoljne obveznosti do komune, zato naj bi vzeli za osnovo in čisti dohodek, nato pa določili vsoto, ki bi bila nekako v sredini obeh izračunov. Pri določitvi obveznosti je treba poleg akumulacije upoštevati tudi večje obremenitve, ki jih imajo kolektivi (predlog aktiva članov ZK).

■ Zbor proizvajalcev občinskega ljudskega odbora Ljubljana-Bežigrad posebej priporoča, da posamezni delovni kolektivi ali več skupaj prevzamejo izgradnjo določenih objektov za ceno stroškov, ki bo najmanj taka kot minimum njihovega deleža za negospodarske investicije. O takih delih se morajo delavski sveti sporazumeti tudi s pristojnimi odbori krajevnih skupnosti.

To priporočilo je bilo sprejeto brez pripomb.

■ Ker nekateri delavski sveti še niso podpisali pogodb za udeležbo pri gradnji zdravstvenega doma in trolejbusne proge v Črnuče (v zvezi z lanskim dogovorom) in ker nekateri delavski sveti še niso izpolnili pogodb, zbor proizvajalcev poziva vse prizadete, da to store takoj, ne glede na letošnje obveznosti, ki jih je tudi treba sprejeti in izvršiti (priporočilo zbora proizvajalcev).

Čim prej je treba poklicati na podoben sestanek, ko je aktiv članov ZK, člane ZK tistih gospodarskih organizacij, ki lanske obveznosti do zdravstvenega doma in trolejbusa še niso poravnale (predlog aktiva članov ZK).

■ Zbor proizvajalcev občinskega ljudskega odbora Ljubljana-Bežigrad priporoča, naj bi imeli delavski sveti letos do vseh oblik združevanja sredstev oziroma finansiranja, ki bremeni materialne stroške gospodarske organizacije, bolj odprte roke kot lani. Zlasti priporoča plačevanje participacije pri obnovah cest na osnovi pogodb s podjetjem za ceste (priporočilo zbora proizvajalcev).

Na nivoju občine je treba sklicati tudi vse šefe računovodstev gospodarskih organizacij in jih seznaniti s politiko občine do posameznih skupnih potreb in njihovega finansiranja (predlog aktiva članov ZK).

■ Delavski sveti naj upravi podjetij naročijo, da takoj odvedejo občinskemu šolskemu skladu vsa sredstva, ki so jim ostala iz prejšnjih let od sklada za kadre. Obenem naj naročijo upravam, naj letos predvidijo cel odstotek bruto osebnih dohodkov za strokovno vzgojo in potem vsaj 75 % teh sredstev po posebni pogodbi odvede v občinski šolski sklad (priporočilo zbora proizvajalcev).

Druge prosilce, ki bi hoteli dobiti del tega odstotka, naj se odbije, dokler se ne razčisti, kdo bo finansiral posamezne strokovne in vajeniške šole (predlog aktiva članov ZK).

Poleg tega je aktiv priporočil ljudskemu odboru, da čimprej pripravi konkretne predloge na osnovi priporočil zbora proizvajalcev gospodarskim organizacijam pa naj pusti čimbolj proste roke pri tem, iz kakšnega naslova bodo finansirale to in ono stvar.

Predsednik
občinskega ljudskega odbora
Stane Koman l. r.

Potrebna nam je komisija

za negospodarske investicije in splošno potrošnjo

Vsako leto potrošimo sto in več milijonov za negospodarske investicije in splošno potrošnjo, nismo pa še ustanovili ustreznega telesa, ki bi stalno skrbel, kako se izvaja program na podlagi teh investicij. Ker je vsako leto več potreb in za njihovo finansiranje vsako leto več virov, bi bilo prav, da za negospodarske investicije in splošno potrošnjo ustanovimo komisijo.

Sredstva za take investicije je zagotavljal deloma občinski ljudski odbor s svojim proračunom, deloma gospodarske organizacije s prispevki iz skladov skupne uporabe, deloma pa razni investitorji v obliki komunalnega prispevka. Za stanovanja je prispeval sredstva v glavnem kreditni sklad za stanovanjsko izgradnjo občine Bežigrad.

Dokler je lahko občinski ljudski odbor dal večji del sredstev za negospodarske investicije in splošno potrošnjo iz svojih proračunskih dohodkov, ni bilo čutiti potrebe po ustanovitvi zadevne komisije. Letos pa proračunska sredstva tako slabo pokrivajo stroške obveznih nalog in služb v občini, da je njihovo normalno poslovanje celo ogroženo. V zvezi s to težavo je odpadlo vsako resnejše finansiranje negospodarskih investicij iz proračunskih sredstev.

V predlogu proračunskih izdatkov za leto 1962 je bil predviden n. pr. izdatek za bolnišnico v Ljubljani. Za izgradnjo te bolnišnice prispevajo določen delež vse občine ljubljanskega okraja, razen zasavskih in kočevske občine, ki imajo ali gradijo svoje bolnišnice. Prispevek naše občine je 19,800.000 dinarjev. V predlogu proračunskih izdatkov je bil tudi strošek za udeležbo občine pri nakupu stanovanj, ki bodo rabila v glavnem za nadomestitev porušenih stanovanj na trasi nove Titove ceste skozi Ježico in novi trasi enega dela Linhartove ceste. Ta strošek je znašal 20,000.000 din, čeprav bo potrebnih več sredstev. Nadalje je bil v proračunu predviden izdatek za začetek gradnje vodovoda v Črnučah in za del vodovoda v Tomačevem v višini 10 milijonov dinarjev. Potem še oprema vrtcev — 3,500.000, dotacija krajevnim skupnostim 6,0000.000, nakup kamiona za komunalni zavod 6 milijonov dinarjev itd.

Vse to pa smo pri kompleksnem obravnavanju dohodkov in stroškov občinskega ljudskega odbora morali črtati iz predloga proračunskih izdatkov, če smo hoteli kolikor toliko zadovoljiti potrebe splošne prosvete, socialnega skrbstva, zdravstvene zaščite, splošne uprave, komunale in občinske uprave. V proračunski postavki »negospodarske investicije« je ostal le strošek 3,100.000 dinarjev za gasilska domova v Tomačevem in Nadgorici, za opremo civilne zaščite in telovadišče na Ježici.

Toda čeprav smo črtali nekatere investicije iz proračuna, vemo, da jih bomo morali izplačati. Tak objekt je n. pr. bolnišnica v Ljubljani. Kako zagotoviti sredstva za objekte in predmete, ki so izpadli iz predloga proračunskih izdatkov?

Dohodki občine naraščajo vsako leto v skladu z naraščanjem osebnih dohodkov njenih prebivalcev, naraščajo pa v skladu z naraščanjem proizvodnje. Proračunski prispevek na osebni dohodek, ki predstavlja večji del proračunskih dohodkov, zadostuje skupaj z ostalimi dohodki le za finansiranje obveznih nalog in služb občinskega ljudskega odbora. Ker je teh nalog vsako leto več, ostaja vsako leto manj proračunskih sredstev za negospodarske investicije.

Sredstva, ki naraščajo v skladu z naraščanjem proizvodnje, pa ostajajo — seveda ne vsa — gospodarskim organizacijam. Na nedavni okrajni konferenci SZDL je eden izmed govornikov vedel povedati, da se večajo sredstva zveznih organov, nato sredstva gospodarskih organizacij, nato republiških organov pa okrajnih, in kar ostane, je občinsko.

Večkrat žolčno govorimo o tem, da je treba instrumente delitve dohodka spremeniti tako, da bodo tudi občinski ljudski odbori imeli več sredstev, vsaj toliko, da bi lahko gradili razne domove, šole, kanale, ceste itd. Morda pa nimamo prav? Morda pa je prav tako, da ima ljudski odbor samo toliko sredstev, kolikor jih potrebuje za finansiranje obveznih javnih služb in nalog; za druge potrebe, konkretno za objekte družbenega standarda, pa naj ljudski odbor s pomočjo samoupravnih organov zajame sredstva delovnih kolektivov gospodarskih organizacij. Za zdaj gre razvoj prav to pot. Ljudski odbor ima relativno vse manj sredstev, gospodarske organizacije pa vse več. To pa pomeni, da bodo delovni kolektivi morali sprejemati na svoje rame vse več takih stroškov oziroma gradnje, ki jih kot proizvajalci in potrošniki potrebujejo skupno z družinskimi člani. S tega stališča je upravičeno priporočilo, da za negospodarske investicije prispevajo sredstva tudi in predvsem gospodarske organizacije.

Nastane vprašanje, ali lahko prenesemo na delovne kolektive tudi obveznost do bolnišnice v Ljubljani in stroške za nadomestna stanovanja pri izgradnji Titove in Lanhartove ceste. Bolnišnica lahko pride prav vsakemu članu gospodarske organizacije, takoj ko zboli on sam ali njegov ožji sorodnik. Torej nobenemu ne more biti vseeno, ali bolnišnica obstaja ali ne, ali je dovolj velika ali ne. Enaka razlaga velja tudi za naš zdravstveni dom. Podobno pa tudi za obe imenovani ceste, zlasti še za to, ker ju bomo gradili na republiške oziroma okrajne stroške, če bomo predhodno in pravočasno izvedli pripravljalna dela.

Za nekatere negospodarske investicije obstajajo samostojni skladi. Tako n. pr. obstaja sklad za stanovanjsko izgradnjo, komunalni sklad in cestni sklad; za izgradnjo našega novega zdravstvenega doma pa bomo morali ustanoviti sklad za izgradnjo zdravstvenega centra. Vendar vsi ti skladi še ne zajemajo vseh gradenj in stroškov, ki spadajo v družbeni standard oziroma splošno potrošnjo, poleg tega pa je treba programe teh skladov koordinirati v okviru komisije za izgradnjo negospodarskih investicij in splošne potrošnje. V okviru te koordinacije bi morali letos finansirati še naslednje naloge oziroma objekte:

a) servisno dejavnost krajevnih skupnosti	7,000.000
b) opremo vzgojno varstvenih ustanov	3,900.000
c) opremo komunalnemu podjetju za ceste	6,000.000
č) izgradnjo konsumnih vodovodov (Črnuče—Tomačevo)	13,000.000
d) nadomestna stanovanja (Titova, Linhartova c.)	50,000.000
e) nadaljnjo izgradnjo zdravstvenega doma Bežigrad	40,000.000
f) izgradnjo bolnišnice v Ljubljani	20,000.000
g) izgradnjo domov stanovanjske skupnosti	20,000.000
h) izgradnjo gasilskih domov — opremo civilne zaščite in telovadišča na Ježici	3,100.000
i) vzdrževanje in popravilo cest	65,000.000

Viri dohodkov za te izdatke pa bi bili:

a) dotacija občinskega ljudskega odbora	3,100.000
b) dotacija gospodarskih organizacij	80,000.000
c) prispevek časopisa »Zbor volivcev«	14,900.000
č) prispevek odbora za gospodarski sejem ObLO Bežigrad	50,000.000
d) prevzem odgovornosti po delovnih kolektivih za vzdrževanje cest in izgradnjo vodovodov	80,000.000

Drugo leto bo morda kazalo ustanoviti še sklad »za negospodarske investicije«; letos pri nas za to še ni pogojev. Letos naj bi vse zadevne naloge reševala komisija za negospodarske investicije in splošno potrošnjo. Njene naloge, kot že rečeno, bi bile širše, saj bi spremljale vse negospodarske investicije, ne glede na to, kateri sklad jih finansira, predvsem pa bi imela nalogo, skrbeti za realizacijo investicij in stroškov, ki so sestavni del letošnjega občinskega programa, a so izven določenih skladov.

Urejanje komunalnih problemov

glede na letošnja sredstva

Svet za komunalne zadeve ObLO Ljubljana-Bežigrad bo letos razpolagal z okrog 90,000.000 dinarjev denarnih sredstev za celotne komunalne investicije, in sicer:

a) iz komunalnega prispevka	72,500.000
b) iz cestnega sklada	12,000.000
c) iz prispevka od gramoznic	5,500.000

Svet za komunalne zadeve je na seji dne 17. 1. 1962 sprejel plan negospodarskih investicij za leto 1962, vendar se ta plan investicij ne bo mogel izvesti, ker bodo na občinske investicije padli tudi stroški v zvezi z ureditvijo podvozov in priprava nove trase Titove ceste od Ruskega carja do Savskega mosta.

Titovo cesto bodo preuredili od nove Linhartove ceste do podvoza na Titovi cesti v celotni širini iz republiških sredstev. Občina Ljubljana-Bežigrad pa je prevzela obveznost, da bo zgradila na Titovi cesti s pomočjo občine Šiška in Moste instalacijski kolektor od Livarske do Bežigrajske ulice in cestno razsvetljavo od križišča nove Linhartove ceste do podvoza. Za gradnjo kolektorja se predvidevajo stroški v višini 50,000.000, za gradnjo razsvetljave pa okrog 15,000.000 dinarjev.

Gradnjo nove Linhartove ceste, t. j. odsek od podjetja »Tesar« do Titove ceste s priključkom preko sedanje gostilne »Kačič«, bo finansiral okrajni odbor. Občinski ljudski odbor Ljubljana-Bežigrad pa bo kril vse stroške v zvezi z rušenjem vseh objektov na trasi, nadomestna (nova) stanovanja in odkup zemljišča. Vsi ti stroški se predvidevajo v višini 38,000.000 dinarjev.

Občinski ljudski odbor bo finansiral tudi razsvetljavo Linhartove ceste — vzhodni del, t. j. od »Tesarja« do Savske ceste. Ti stroški so predvideni v višini 12,000.000 dinarjev.

Zaradi obvoza samega mora občinski ljudski odbor Ljubljana-Bežigrad urediti rondo na križišču Linhartove in Savske ceste, odstraniti otok na Šmartinski cesti pred Šmartinskim podvozom, pa pred sedanjo gostilno »Kačič« urediti obračališče za obračanje trolejbusa. Za vsa dela je predvidenih 16,800.000 dinarjev in sicer:

a) za otok na Šmartinski cesti	3,000.000 din
b) za obračanje trolejbusa pri »Kačiču«	1,800.000 din
c) za rondo na križišču Linhartove ceste	12,000.000 din

Gradnja Titove ceste od Ruskega carja do mostu na Savi je predvidena v letu 1963. Po izdelanem investicijskem načrtu bodo znašali stroški okrog 200,000.000 dinarjev.

Občinski ljudski odbor Ljubljana-Bežigrad mora do konca leta pripraviti traso tako, da se bodo dela lahko začela prihodnje leto.

Na odseku nove trase so predvidena rušenja stanovanjskih hiš, gospodarskih poslopij in kozolcev v skupni vrednosti okrog 40,000.000 dinarjev.

Če bosta občini Šiška in Moste pomagali graditi kolektorja na Titovi cesti, bo za vsa ta dela zmanjkalo ca. 50 milijonov din, kar bo treba pokrivati s programom za finansiranje ostalih negospodarskih investicij.

In kako je s preostalim planom negospodarskih investicij za leto 1962, katerega je svet sprejel?

Ureditev cest oziroma razsvetljava naj bi prevzele gospodarske organizacije, in sicer stroške za vzdrževanje tistih cest, ki jim najbolj služijo. Primer: Kamniško ul. naj bi prevzele naslednje gospodarske organizacije: »Ključavničarstvo«, »Instalacija«, »Tuba« itd., Saveljsko cesto: »Tops« in »Tonosa«, Vojkovo in Dimičevo: »Elektrosignal« itd.

Šolski sklad 1962

Načrt izdatkov

Osnovna dejavnost za vzgojne zavode	327.629
amortizacija	22.000
strokovne šole	70.000
DU	4.000
nagrade	600
seminarji	400
režijski stroški	400
nadzor gradenj	1.000
pedagoški center	6.000
	432.029
investicije	154.000
	586.029
rezerva	31.419
Skupaj izdatki	617.448

Sredstva

Del proračunskega prispevka iz osebnega dohodka	112.997
40 % del skupnih dohodkov, ki pripadajo občini	253.963
del dopolnilnega proračunskega prispevka iz osebnega dohodka	34.767
40 % del posebnih dohodkov, ki pripadajo občini	146.474
presežek 1961	26.047
del prispevka od zasebne obrti	13.200
prispevek gospodarskih organizacij za strokovne šole	30.000
Skupaj dohodki	617.448

Kamnik naj nam bo za zgled!

Občina Kamnik doseza manjši družbeni proizvod kot občina Bežigrad, kar se zrcali tudi v dohodkih občine, ki bodo znašali letos v Kamniku 435,500.000, v naši občini pa 1.001,000.000 dinarjev.

Kljub temu je Kamničanom preteklo leto uspelo z združenimi sredstvi gospodarskih organizacij izvršiti prenekatere negospodarske investicije. Njihov lanski program je potreboval združitev 130,400.000 dinarjev, in ko so letos februarja delali obračun, so ugotovili, da so izpolnili 98,2 % tega plana. Primerjajmo to z našim lanskim programom združevanja sredstev za zdravstveni dom in trolejbus do Črnuč. Planirali smo 104 milijone dinarjev, delovni kolektivi so sprejeli obveznosti za 67 milijonov dinarjev ali za 69,6%, vtem ko so za zdaj poravnali le za 37,831.000 ali 39,3 % obveznosti.

Naj navedem nekaj zanimivih objektov, ki so jih v kamniški občini zgradili oziroma plačali z združenimi sredstvi gospodarskih organizacij:

■ Ureditev Zupančičeve ulice, saniranje ceste Stari grad, obnova mostu Novi trg, čiščenje in pranje cest, izdelava načrtov za cestno omrežje itd., skupno za ceste 32,005.017 dinarjev;

■ vodovod Tuhinj—Veliki hrib, črpalna postaja Mekinje, napeljava vodovoda, Poljane, Nevlje ter po Jurčičevi, Trdinovi, Žebljarski poti itd., skupno za vodovod 12,775.788 dinarjev;

■ za kanalizacijo po Perovi in za glavno kanalizacijo skupno 6 milijonov 801.067 dinarjev;

■ rekonstrukcijo električnega omrežja Šmarca, Perovo, Podgorje, trafopostaja Suša itd., skupno 10 milijonov 243.827 dinarjev;

■ preureditev muzeja itd., sanacija Malega gradu, ureditev gimnazije in osnovne šole, preureditev otroškega dispanzerja, za konjeniški klub Komenda, za ureditvena dela Stari grad itd. — skupno 13 milijonov 378.294 dinarjev;

■ za dom SZDL, za dom družbene prehrane, za dom počitniške skupnosti, za stanovanjski blok, za bencinsko črpalko itd. — skupno 50,984.643 dinarjev;

■ za anuitete Mestni hranilnici in drugo — skupno 1,813.371 dinarjev.

Razen da so gospodarske organizacije kamniške občine dale za negospodarske investicije 128,002.003 dinarjev za iste gospodarske organizacije združile še 128,331.000 za medsebojno kreditiranje osnovnih in obratnih potreb. Za obratna sredstva so združile 75,500.000, za osnovna pa 52,831.000 din. Posojil do 5 let je bilo danih za 22,813.000, od 1 do 2 let 56,751.000 dinarjev in za čas od 1 meseca do enega leta 41 milijonov dinarjev. Naj brez komentarja povemo, da smo v naši občini lani uspeli združiti v te namene okrog 7,000.000 dinarjev.

Naše občane in proizvajalce bo verjetno zanimalo tudi to, kakšen plan za negospodarske investicije so si Kamničani postavili letos:

I. Splošne družbene investicije	95,000.000
II. Ceste	18,600.000
III. Vodovodi	15,800.000
IV. Kanalizacija	6,000.000
V. Elektrifikacija	5,300.000
VI. Ostale gospodarske investicije	13,200.000
Skupno	153,900.000

Da bodo lahko združili toliko sredstev, bodo morale gospodarske organizacije namenili za negospodarske investicije sredstva, ki bodo znašala okrog 8 % lani ustvarjenega čistega dohodka. Naš plan finansiranja negospodarskih investicij pa znaša brez udeležbe občinskega ljudskega odbora 225 milijonov dinarjev, kar predstavlja vsoto 2,3 % lani ustvarjenega čistega dohodka.

Stane Koman

Važnejše negospodarske investicije v letih 1958-61

Osnovna šola v Savskem naselju	105,000.000
Osnovna šola v Stožicah	108,000.000
Osnovna šola v Črnučah (adaptacija)	92,000.000
Osnovna šola v Sv. Jakobu (adaptacija)	11,000.000
Telovadnica pri šoli V. Kraigherja	6,000.000
Telovadnica pri šoli na Ježici	3,000.000
Za opremo osnovnih šol	12,219.460
Za opremo šolskih mlečnih kuhinj	3,700.000
Vrtec v Savskem naselju	62,000.000
Vrtec na terenu Stadion	21,100.000
Vrtec na Črnučah	35,000.000
Vrtec v Stožicah (adaptacija)	2,800.000
Za opremo počitniških letovanj	6,400.000
Stanovanjska hiša pri osnovni šoli Dol	6,600.000
Most na Saveljski cesti	10,025.497
Za zdravstveni dom Bežigrad	59,100.000
Za gasilski dom Tomačevo	5,868.964
Za gasilski dom Nadgorica	1,100.000
Za gasilski dom Črnuče (adaptacija)	600.000
Za prostore družbenih organizacij Črnuče	2,500.000
Za Dom Svobode Stožice	2,000.000
Kino Črnuče	2,500.000
Kino Dol	450.000
Ureditev Navja	2,000.000
Načrti za vodovod in kanalizacijo	1,700.000

Asfaltiranje cest

Livarska, Smoletova, del Pleteršnikove, Samove, Tolstojeve, Saveljske, Kržičeve, Linhartove, Savske, cest v Savskem naselju, od glavne ceste do Elme v Črnučah.

Polaganje vodovoda

V Smoletovi, delno v Samovi, v Borutovi, v Kolarjevi, v Velikovški, v Triglavski, v Grofenaverjevi, v Herbersteinovi, delno v Tolstojevi, na Brinju, do šole v Stožicah, v Tomačevem in Stare Jarše, delno v Dimičevi, delno v Vojkovi, delno v Topniški, delno v Kržičevi, v Savskem naselju.

Razsvetljava cest

Livarske, Smoletove, del Pleteršnikove, Kržičeve, delno Linhartove in v Savskem naselju ter Dolu, Sv. Jakobu in Podgorici, Črnučah izboljšave.

Izgradnja kanalizacije

Po Samovi, po Triglavski, na Brinju, po Dimičevi, po Vojkovi, po Lužiško-srbski, po Topniški, po Svetosavski, po Brankovi, po Celjski, po Črtomirovi, po Savski cesti in v Savskem naselju ter del velikega zbiralnega kanala proti Ježici.

Izgradnja parkirnih prostorov

Ob Samovi in ob Parmovi ulici.

Izgradnja trafopostaj

Devet v Savskem naselju, po ena v Smoletovi ulici, v Apihovi, v Samovi, na Koroški, na Vodovodni, poleg tega v Posavski, v Turnerjevi, v Ogrinčevi, v Lužiško-srbski, v Cara Dušana ulici, v zgornjih Stožicah, ob Vojkovi cesti, Beričevem in Črnučah, skupno 23 trafopostaj.

Pregled potreb, ki bi jih moral kriti letošnji proračun, in kako so te potrebe zmanjšane

Za [illegible] predloga proračunskih izdatkov so vsako leto bistvenega pomena naslednji elementi: potrebe, predvidena razpoložljiva sredstva in izdatki v preteklem letu, ki služijo za primerjavo. Našteti so po vrstnem redu, kot nastopajo v posameznih fazah dela pri sestavi predloga. Ta vrstni red pa tudi povsem ustreza zaporedju njihovih vrednosti.

Pristojni sveti na osnovi podatkov uprave predlože svoje potrebe po oddelku za finance svetu za družbeni plan in finance. Zbir teh zahtevkov vedno daleč presega predvidena sredstva, ki pa so vsako leto vendarle višja od tistih, ki so bila ustvarjena v preteklem letu in so bila meja izdatkov v tem časovnem razdobju. Seveda je potrebna temeljita analiza potreb, primerjava s prejšnjo potrošnjo in dobršna mera uvidevnosti posameznih koristnikov proračunskih sredstev, da se vskladijo potrebe in možnosti.

Vsako leto ostanejo nekriti številni zahtevki posameznih služb. Taki izdatki se morajo bodisi povsem izločiti, ali pa jim je določeno kritje v sredstvih izven proračuna. Proces kvalitetnega spreminjanja proračuna kot instrumenta za ustvarjanje pravic in obveznosti občine in utrjevanje krajevne samouprave se razvija že več let. Proračuni so iz leta v leto sicer višji, vendar to ne pomeni, da ta oblika finansiranja pridobiva na svojem pomenu. Nasprotno, družbene službe prehajajo na lastno finansiranje iz skladov. Letos je občinski družbeni sklad za šolstvo za 35 % večji od občinskega proračuna. Združevanje sredstev gospodarskih organizacij za objekte družbenega standarda, dotiranje iz skladov skupne uporabe in prevzem izgradnje določenih objektov po gospodarskih organizacijah so oblike, ki v vse bolj razvitem komunalnem sistemu stopajo na mesto proračunskega finansiranja.

Letos so sveti in uprava predložili zahtevke v višini 535,167.000 din, kar je za 49 % več, kot so znašali lanski izdatki. Del tega odpade na nove pristojnosti, ki jih je sprejela občina, deloma je povišanje pripisati povečanju osebnih dohodkov in cen proizvodov ter storitev, v nemajhni meri pa izvirajo iz težnje po nadaljnjem razvoju in utrjevanju posameznih služb. Zato bi bila neupravičena trditev, da so zahtevki nesmotrni. Vsak koristnik jih namreč dovolj dobro utemeljuje. Vendar so razpoložljiva sredstva tista meja, preko katere ni moč [illegible] še tako prepričljivim argumentom.

Letošnja proračunska sredstva znašajo 447,721.000 din. Toliko ostane za občinski proračun, ko oddelimo sredstva za skupne mestne potrebe in 10 % za obvezno rezervo. Tej kvoti je bilo treba prikrojiti izdatke.

Obravnava predlogov po posameznih proračunskih delih pove, čemu se je bilo treba letos odreči in kaj je prenešeno na finansiranje izven proračuna.

Za prosveto in kulturo je v osnutku proračuna predvidenih 4,900.000 din od predloga 13,279.000. Izločeni so izdatki za inšpekcijo na šolah, ki se prenese v šolski sklad. Prav tako so v šolski sklad prenešene nagrade za učence, učitelje in predavatelje ter izdatki za seminarje, tečaje in šole za starše. V proračunu je ostalo mesto predvojaški vzgoji, ki mora svoje izdatke znižati od 4,055.000 na 2,800.000 din, izdatkom za vozovnice dijakom in prispevek za pionirsko publikacijo.

Za socialno skrbstvo je bilo lani porabljenih 25,351.000 din. Letošnji zahtevek je 42,760.000. Tak porast utemeljuje predvideno povišanje socialnih podpor in uvedb ekonomskih cen v zavodih. Pod postavko pomoč borcem NOV je predvidenih 2,100.000 din za stalne in občasne priznavalnine. To je nov izdatek, ki smo ga prevzeli lani septembra. V letu 1962 je predvidena ustanovitev zavoda za socialno delo. Ker morajo biti predhodno razmejeni posli med upravo in zavodom ter zagotovljeni prostori, so izdatki predvideni le za pol leta. Oddelek za družbene službe bo moral ponovno pregledati vse potrebe in jih prilagoditi sredstvom v znesku 38,000.000 din, kar je vendarle skoraj 50 % več od lanske potrošnje.

Zahtevek za zdravstveno zaščito je znašal 38,800.000, lani je bilo porabljenih 23,011.000 din. Največ so se povišali stroški za preventivno zdravstveno zaščito, znatna postavka pa je tudi predračun stroškov zdravstvenega centra. Stroške za zdravstveno vzgojo kadrov bodo morali prenesti na tiste organizacije, ki te kadre potrebujejo. Ostale zahtevke bo treba korigirati, tako da ne bodo skupno presegli 29,000.000, din oziroma 26 % lanskih izdatkov tega dela proračuna.

Izdatki državne uprave so po prvem predlogu znašali 160,547.000 din, znižati jih je bilo treba na 156,600.000. Lanska potrošnja znaša 112,048.000 din. Na prvi pogled je porast kar prehud in vsiljuje že znan očitek o preveč dragi upravi. Z razčlenitvijo izdatkov pa ta pripomba izgubi ostrino. Osebni izdatki so povišani le za 15 %, kot to dopuščajo zakoniti prepisi. 4 % povišanje odpade na nova delovna mesta, ki so potrebna zaradi prenosa pristojnosti iz okraja na občino, predvsem s področja notranjih zadev.

Povečanje števila kadra v upravi in nove naloge vplivajo na operativne izdatke. Vzrok dvigu izdatkov za 30 % je tudi v porastu cen materialu in storitvam.

Funkcionalni izdatki obsegajo stroške zasedanj ljudskega odbora in komisij, stroške gostoljubja ter druge izdatke gospodarstva in financ, ki pravzaprav dejansko niso stroški državne uprave. Gospodarstvo planira 6,000.000 din za premijo za mleko. K vsakemu litru mleka z družbenih posestev, potrošenega na območju občine, dajemo 5 din premije, zveza pa k temu prispeva še 5 din. S tem se ustvarja fond za kritje lastne udeležbe pri investicijah družbenih kmetijskih obratov. Za isti znesek se zniža naša obveznost iz občinskega družbenega investicijskega sklada za kmetijstvo. Tudi drugi funkcionalni izdatki gospodarstva so prispevek razvoju kmetijstva in živinoreje na našem območju, ne pa izdatki uprave. Izdatek pod postavko financ v znesku 20,000.000 din je treba znižati za znesek 6,000.000 za stroške geodetske in katastrske službe in 12,000.000, kolikor znaša naš del za finansiranje okrajnega sodišča II. v Ljubljani. Oba izdatka spadata v tajništvo, ker pomenita stroške medobčinskih služb. Lani smo Zavodu za izmero in kataster zemljišč plačali 4,300.000 din. letos nadaljujejo začeta dela.

Okrajno sodišče II. pa je povsem nova postavka. Lansko leto ga je finansiral okraj, letos je ta stopnja sodstva v občinski pristojnosti. Okrajno sodišče II. dele za območje občin Ljubljana-Šiška, Bežigrad, Vič-Rudnik in Medvode. Stroški so razdeljeni na osnovi glavnih zadev in števila prebivalstva. Na Bežigrad odpade 25 % izdatkov.

Letos bodo nekatere ceste v svoji okolici vzdrževale gospodarske organizacije, ki jih tudi uporabljajo. Novi predpisi omogočajo, da gospodarske organizacije za to sklenejo pogodbe s cestnim podjetjem. Predvidoma bodo 15,000.000 din stroškov za vzdrževanje cest krile gospodarske organizacije. Za toliko je znižan predlog komunale in ti izdatki preusmerjeni v nov vir finansiranja.

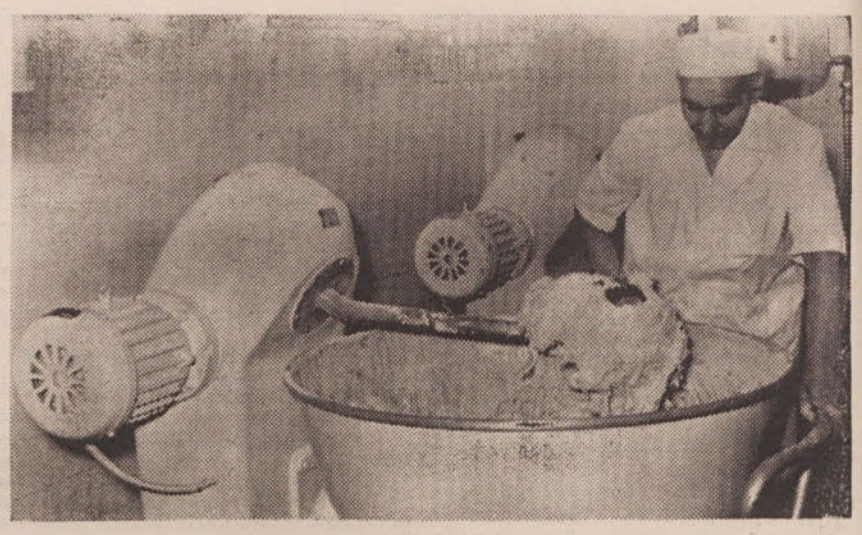

Iz nove, velike pekarne v Samovi ulici

Računamo tudi, da bodo gospodarske organizacije s svojimi sredstvi pripomogle k nakupu kamiona, ki ga potrebuje občinski zavod za komunalne dejavnosti. Iz proračuna je bila izločena postavka 20,000.000 din za udeležbo pri najetju posojila za stanovanja, ki jih občina potrebuje za nadomestitev stanovanjskega fonda, ki ga bomo rušili v zvezi s preusmeritvijo Linhartove ceste in Titove ceste skozi Ježico. Del stanovanj pa je namenjen za prosvetni in zdravstveni kader. Združevanje sredstev naj bi pokrilo te postavke ter nadaljnje, ki niso ostale v proračunu, t. j. oprema za otroške vrtce, dotacije krajevnim skupnostim ter obveznosti za gradnjo ljubljanske bolnišnice, ki znaša za našo občino 19,800.000 din.

V negospodarskih investicijah sta ostala še gasilska domova Tomačevo in Nadgorica. Pri drugem je bil predlog 5,350.000 din znižan na 700.000. Ostali gasilski domovi, alarmne naprave na Ježici in vodni bazeni še letos nimajo kritja v proračunu niti v drugih virih.

Izgradnjo vodovoda v Črnučah in Tomačevem bo finansirala vodna skupnost Ljubljanica Sava iz prispevka. Letošnje negospodarske investicije, finansirane iz proračuna, so minimalne, saj ne znašajo niti 1 % vseh proračunskih izdatkov. Prišle bodo v novoustanovljeni sklad negospodarskih investicij, v kolikor bodo utemeljene.

Dotacije družbenim organizacijam so določene v višini 39,000.000 din. Od lanskega leta so porastle za 65 %. Zahtevki so bili še dokaj višji, saj so znašali skoro 44,000.000 din. Spričo omenjenih sredstev, ki so narekovala nižanje vseh izdatkov, je bilo treba znižati tudi ta izdatek. Anuitete so postavka, ki ne prenese nikakih korektur. Sprejemanje novih obveznosti iz najetih kreditov ima odraz v vsakoletnem občinskem proračunu.

Po temeljiti obravnavi so predlogi znižani za 59,067.000 din, na druge vire finansiranja pa je prenešenih 80,400.000 din.

Problemi finansiranja šolstva leta 1962

Šole morajo preiti od proračunskega na ekonomski sistem finansiranja

Pred letom dni smo prešli na finansiranje, kot ga določa Zakon o finansiranju šolstva. Po tem zakonu morajo dobiti šole in vzgojni zavodi potrebna sredstva iz sklada za šolstvo. Ta sklad smo ustanovili leta 1961. Vanj smo prenesli vsa finančna sredstva, predvidena za šole iz občinskega proračuna. Sklad vodi 15-članski upravni odbor. Ta razpolaga s sredstvi in jih razdeljuje.

Izkušnje so pokazale, da šole iste kategorije — recimo osemletke, niso bile enako dotirane na učenca ali na oddelek, saj so stroški na oddelek znašali od 1,000.000 do 1,500 tisoč dinarjev ali na učenca 32.200 do 59.000 dinarjev.

To kaže, da so nekatere šolske stavbe bolj ekonomične od drugih. Razlika je v stroških za kurjavo, za vzdrževanje in drugod. Sodobne stavbe imajo manjšo kvadraturo, so toplejše in jih je moč bolje vzdrževati. Kjer so pa veliki hodniki in je mnogo stranskih prostorov, je vzdrževanje znatno dražje.

Analize so tudi pokazale, da je bilo pri šolah povprečno razmerje med osebnimi in materialnimi izdatki 88 % : 12 %. Bile so pa tudi šole, ki niso dale za materialne izdatke niti 10 % vseh sredstev. To razmerje bo treba v prihodnje popraviti v korist tistih šol, ki so bile materialno prešibko dotirane, sicer ne bodo mogle opraviti vsega, kar zahteva od njih sodobni pouk.

Problem finansiranja šolstva v letu 1962 je drugačen od lanskega. Šole morajo preiti od proračunskega na ekonomski sistem finansiranja. Njim mora šolski sklad zagotoviti sredstva za redno delo, to je najti mora sredstva za materialne in osebne izdatke, ki jih bodo delili po delu.

Nekaj dodatnih finančnih sredstev je treba tudi za nove šolske oddelke, ki jih bomo jeseni odprli na raznih šolah. Ustrezno s številom novih oddelkov se bo zvišalo tudi število prosvetnih delavcev.

V tem šolskem letu moramo šolam zagotoviti tudi finančna sredstva za **amortizacijski** sklad, ki ga predpisuje zakon o finansiranju šolstva. Ta bo znašal pri vseh naših šolah okrog 22 milijonov dinarjev. Z njim bomo omogočili šolam popravilo stavb, obnovo opreme in učil. Nabavljanje bo načrtnejše in šole bodo materialno precej izenačene.

Lani smo za šole in druge zavode porabili 270 milijonov dinarjev, letos pa je potrebnih 327 milijonov. Okrajni ljudski odbor pa predvideva, da bomo poleg omenjenih sredstev morali zagotoviti še 79 milijonov za sofinansiranje gradbenih, gostinskih, obrtnih in trgovskih šol na območju mesta, o čemer pa bomo morali še spregovoriti.

Za pedagoško službo smo predvideli 6 milijonov dinarjev. V sklad preidejo tudi stroški delavske univerze v višini 4 milijonov.

V občinski šolski sklad se bodo stekala sredstva dela proračunskega prispevka iz osebnega dohodka, 40 % skupnih dohodkov ObLO, del dopolnilnega proračunskega prispevka, 40 % del posebnih dohodkov, ki pripadajo občini in del prispevka od zasebne obrti, kakor tudi okrog 1 % prispevka gospodarskih organizacij za strokovne šole.

S temi dohodki bomo zagotoviti tudi okrog 154 milijonov za investicije (dokončanje šole Stožice, dolg za vrtec Savsko naselje, šolo Črnuče in za pričetek del na telovadnici v Savskem naselju, izpadla pa bo telovadnica v Stožicah).

Šole in vzgojni zavodi pripravljajo svoje pravilnike (statute), pravilnike o delitvi dohodkov in pravilnike o delitvi osebnih dohodkov. Po njih bodo plačevali svoje ljudi po delu. Predhodno pa bodo natančno predvideli sistematizacijo delovnih mest. Na nov način plačevanja bodo prešli 1. aprila, do sedaj pa prejemajo akontacijo na osebne dohodke. Občinski organi se v notranjo delitev osebnih dohodkov ne bodo vtikali, proučili pa bodo dejanske potrebe in specifičnost šol. Za zdaj je predvideno 20-odstotno povečanje osebnih dohodkov in oprostitev plačevanja dopolnilnega proračunskega prispevka od osebnih dohodkov.

Skrajni čas je, da preidejo tudi v prosveti na delitev osebnih dohodkov po delu, kajti s tem bodo v šolah in vzgojnih zavodih nujno pričeli temeljiteje gospodariti in bodo kolektivi čutili odgvornost za vse, kar se na šoli dogaja.

Predlog proračuna ObLO za leto 1962

Besedilo	Potrošnja 1961	Plan 1962
1. DEL — Prosveta in kultura		
Splošna prosveta	3,259	4,900
2. DEL — Socialno skrbstvo	25,451	38,000
3. DEL — Zdravstvena zaščita	23,011	29,000
5. DEL — Državna uprava		
osebni izdatki	87,256	105,000
operativni izdatki	17,033	22,000
fukcionalni izdatki		
Tajništvo	1,993	2,500
Gospodarstvo	705	7,100
Finance	5,061	20,000
	112,048	156,600
6. DEL — Komunala		
komunalne zadeve	82,023	90,000
splošne in notranje zadeve	6,547	9,000
	88,570	99,000
7. DEL — Negospodarske investicije	29,705	
Gasilski dom Tomačevo		1,300
Gasilski dom Nadgorica		700
Civilna zaščita — oprema		500
Telovadišče na Ježici		600
	29,705	3,100
8. DEL — Dotacije		
Zavod za komunalno dejavnost	1,770	1,500
Ljudska knjižnica Bežigrad		5,500
Družbene organizacije	23,637	39,000
	29,553	44,000
9. DEL — Anuitete	23,578	40,000
10. DEL — Proračunska rezevra	22,589	33,121
Skupaj izdatki od 1.—10. dela	359,821	447,721

Razdelitev dohodkov v letu 1962

V 1000 din

	Skupaj	32% za občino	Proračun 60%	Šolski sklad 40%
Skupni dohodki	2.172,417			
— proračunski prispevek za finansiranje šolstva	188,329			112,997
	1.984,088	634,907	380,944	253,963
Posebni dohodki	400,951			
— dopolnilni proračunski prispevek	34,767			34,767
	366,184	366,184	219,710	146,474
10 % deblokirana obvezna rezerva 1961	35,286		35,286	
presežek iz leta 1961	511		511	26,047
prispevek zasebne obrti za finansiranje šol	22,000			13,200
prispevek gospodarskih organizacij za strokovno šolstvo	30,000			30,000
	1.001,091	636,451		617,448
10 % blokacija (od 635,940)		63,594		
		572,857		
12,5 % za mestni svet (od 1.004,091)		125,136		
		447,721		

Zbor volivcev

Izdaja Občinski odbor SZDL, Ljubljana-Bežigrad — Ureja uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik France Šušteršič — Za upravo odgovarja Ljubo Brezigar — Naslov uredništva in uprave: Ljubljana, Parmova ulica 33 — Tiska tiskarna »Toneta Tomšiča«

Obisk pri TVD »Partizan« Bežigrad

Že od 1946. leta vsak večer hitijo mladinci, mladinke, mlajši in starejši fantje in dekleta v telovadnico v Šolski jami — pardon, tako smo mi imenovali telovadnico, zdaj pa nosi ime: telovadnica I. in II. osnovne šole »Dr. Vita Kraigherja«. Neki četrtek sem se po dolgem času napotil v to telovadnico tudi jaz. Nekoč sem bil namreč sam član TVD »Partizana« Bežigrad, ki v večernih urah razpolaga s telovadnico. Tokrat nisem prišel k telovadbi, ampak z namenom, da o delu TVD »Partizana« Bežigrad nekaj napišem.

TVD »Partizan« Bežigrad je bilo ustanovljeno — seveda pod drugim imenom — že leta 1946, sicer pa je to naslednik predvojnega »Sokola«. V šestnajstih letih povojnega delovanja je bilo v vrstah tega telovadnega kolektiva lepo število bežigrajske mladine, med katero so se nekateri tudi posebej izkazali, tako v klasični telovadbi kakor tudi v raznih drugih športih. Nekateri izmed njih so člani še sedaj in se ne ukvarjajo le s telovadbo, ampak tudi sodelujejo v društvu kot vodniki-amaterji, saj v društvu delujeta le dva trenerja — profesionalca, tovariša Lavrač in Derganc. Vsi ostali vodniki tekmovalnih vrst pa so nekdanji aktivni telovadci bežigrajskega Partizana.

Tisti četrtek je bilo kot vedno pred vrati vse živo. Čez nekaj minut bi se morala pričeti telovadba pionirk in dekleta so mrzlično pričakovala, kdaj jim bo upravitelj, tovariš Miklič, ki ga nedvomno vsak športnik naše občine dobro pozna, odprl vrata v telovadnico. Prerinil sem se med dekleti in stopil v pisarno društva. S predsednikom društva tovarišem Milohnojo sva bila domenjena in kaj kmalu sva začela pogovor.

V društvu je včlanjenih okrog 500 fantov in deklet, k redni telovadbi pa jih prihaja precej manj. Vzrok temu so nekatere slabe ocene v šolah in želja staršev, da bi se otroci bolje učili. Vsekakor je smešno misliti, da je neuspehu v šoli botrovala telesna vzgoja. Nasprotno! Šolski obveznik, pa tudi sploh mladinec, mora nekje sprostiti svojo življenjsko silo. In kaj naj bi bilo primerneje od telesne vzgoje, ki jo nudi to ali ono društvo »Partizana«. Ne vem, če bi bilo staršem bolj pogodu, da njihovi otroci brez nadzorstva zapravljajo čas po cestah, kar jim lahko prinese marsikatero neljubo presenečenje. Zaradi tega »Partizan« ni le telesnovzgojna organizacija, ampak tudi vzgojna. Zato si v bežigrajskem društvu želijo tudi ustrezne društvene prostore, kjer bi lahko zaživelo družabno življenje članov — člani so sedaj primorani pričakovati telovadne ure, ki so jim odmerjene v majhnih vlažnih garderobah poleg kopalnice.

Želja društva je tudi lastna telovadnica. V telovadnici I. in II. osnovne šole »Dr. Vita Kraigherja« imajo namreč vsak dan na razpolago telovadnico le od 18.30 dalje. Prav zato so v začetku vsake sezone, to je v jeseni, v nemajhnih skrbeh, ker se 500 članov skoraj ne more zvrstiti pri telovadbi. Lastna telovadnica pa bi imela še eno prednost, namreč nedeljske in sobotne mladinske zabave in plesne vaje, kakor jih imata TVD »Partizan« Narodni dom in Tabor. To bi bilo za društvo gmotno zelo ugodno. Tako bi lahko po vzoru TVD »Partizana« Narodni dom organizirali tudi poletni tabor ob morju in bi člani ostali skupaj vse leto, kar bi se nedvomno poznalo tudi ob raznih tekmovanjih. Toda za take želje ni denarja. Vseeno pa se je stanje znatno izboljšalo, odkar je bila ustanovljena Občinska zveza za telesno vzgojo. V bežigrajskem Partizanu zato upravičeno upajo, da se jim bodo njihove želje prej ali slej izpolnile.

Medtem so se pionirke že preoblekle v telovadne drese in telovadnica je zaživela. Pozneje so vodnice z rezkimi piski piščalk nekoliko umirile pionirke in pričela se je redna vadba. Tovariš Lavrač posebej skrbi za pionirke in pod njegovim vodstvom se le-te razvijajo v čedalje boljše telovadke, ki bodo morda — seveda če bodo vestno trenirale — postale nekoč izvrstne tekmovalke. Že zdaj izvajajo take vaje, kakršne jim ne bi prisodil.

TVD »Partizan« Bežigrad se ukvarja pretežno s klasično telovadbo. To je hkrati tudi edino tovrstno društvo v naši občini, ki goji takšno telovadbo. Vsa druga društva so se specializirala za razne športe, klasično telovadbo gojijo le njihovi najmlajši pripadniki. Seveda pa moramo upoštevati pri tem objektivne pogoje, saj imajo ostala društva manjše prostore, ali pa jih sploh nimajo. Pa tudi med mladino je veliko več zanimanja za razne športne veje kakor za klasično telovadbo, in to je tudi vzrok, da je bežigrajski Partizan izgubil že marsikaterega mnogo obetajočega mladega telovadca, ki se je raje poskusil v popularnejšem športu.

Čas, odmerjen za pionirke je skorajda potekel, zunaj so že čakale mladinke. Pionirke so ravno ponavljale vaje, s katerimi bodo nastopile na javnem telovadnem nastopu, ki ga bo priredilo društvo najbrž v maju. Vsak tak telovadni nastop pa je finančno breme za društvo, saj se jim povrne le desetina vloženih sredstev. Pa tudi vaditelji, večinoma študentje, si nikakor ne morejo vzeti dosti časa, saj morajo prav v tem času najmarljiveje študirati za izpite.

Pobaral sem še o bodočih udeležbah na tekmovanjih. Nasmehnili so se. Tovariš Derganc vežba člansko vrsto v največji tajnosti. Vsekakor pričakujejo, da bodo dosegli kakšen vidnejši uspeh. Trener Derganc pa zdaj sploh noče popeljati svoje vrste na kakšno tekmovanje. Hoče presenetiti? Vsekakor mu želimo čimveč uspeha, ne vem pa, če se je pametno izogibati tekmovanjem, na katerih se pridobi tekmovalna rutina.

S pionirkami sem se poslovil od telovadnice tudi jaz. Ko sem odhajal, sem še slišal žvižge piščalk in vzklike mladink, ki so se ogrevale. Premišljeval sem o društvu in o njegovem delu. Zaželel sem jim veliko uspehov in mesto, ki so ga že nekoč imeli med tovrstnimi slovenskimi društvi.

B. S.

Tekmovalna vrsta pionirk na orod ju — veliki up TVD »Partizana« Bežigrad

TOVARNA KOVINSKE GALANTERIJE

LJUBLJANA, MARIBORSKA UL. 4

IZDELUJE ZAKOVICE, OBROČKE IN ZAPONKE VSEH VRST TER DRUGO OKOVJE ZA USNJARSKO IN SEDLARSKO INDUSTRIJO

instalacija

obrtno montažno podjetje

Ljubljana Kamniška ulica 48

Kleparstvo, instalaterstvo za centralno kurjavo in naprave za klimatizacijo, instalaterstvo za vodovod, plinske napeljave in kanalizacijo ter projektiranje teh del

10 let obstoja podjetja

10 let delavskega samoupravljanja

Letos praznuje delovni kolektiv »Modnih oblačil« v Ljubljani pomemben dan v razvoju svojega podjetja. Drugega aprila letos bo minilo deset let, odkar je bilo podjetje ustanovljeno. To je bilo prav v času, ko se je pri nas pričelo uveljavljati delavsko samoupravljanje pod geslom TOVARNE DELAVCEM!

Dne 2. aprila 1952 je bilo ustanovljeno majhno obrtno podjetje, ki je zaposlovalo le 6 ljudi. Nihče ni takrat slutil, da bo iz tega malega obrata zrasla močna industrija konfekcije. Kolektiv šestih prizadevnih delavcev, od katerih so v industriji konfekcije še vedno nekateri na strokovnih vodilnih delovnih mestih, je takrat izdeloval oblačila po meri. Meseca oktobra 1952 se je temu obratu priključila obrtna delavnica krojaške zadruge v Dravljah, tako da se je do konca leta povečalo število zaposlenih na 32. Prvo leto svojega obstoja pa je podjetje zaključilo z realizacijo nad 3,500.000 dinarjev.

V obratu je bilo že od začetka čutiti želje po razvoju, po rasti in izpopolnjevanju proizvodnje. Že naslednje leto po ustanovitvi, leta 1953, je podjetje pričelo izdelovati vrhnja oblačila na konfekcijski način. Prav v teh časih je bilo potrebno zadostiti željam delovnih ljudi po oblačenju in tako prispevati k zvišanju življenjskega standarda. Ker je podjetje imelo vse pogoje za razvoj in so pristojni forumi uvideli potrebe po tovrstni proizvodnji, je podjetje pričelo svoj vzpon ob prizadevnosti celotnega delovnega kolektiva in vodilnih ljudi, s takratnim in sedanjim direktorjem na čelu — tovarišem Nikom Staretom. Že leta 1953 je podjetje zaključilo svoje poslovno leto z doseženo realizacijo nad 25 milijonov dinarjev.

Nenehno je delovni kolektiv iskal možnosti za razširitev podjetja. Z adaptiranjem novih prostorov je podjetje skušalo reševati problem utesnjenosti delovnih prostorov, z investicijskimi posojili pa je nabavljalo nove stroje in opremo, saj se je zavedalo, da bo le z izboljševanjem delovnih pogojev in tehnološkega procesa dvignilo proizvodnjo in poslalo na tržišče izdelke, kakršne si potrošniki želé. Vse to prizadevanje je imelo za posledice, da je konec leta 1954 zaposlovalo podjetje 90 delavcev in 6 vajencev ter to poslovno leto zaključilo z realizacijo 75,583.000 dinarjev.

V letu 1955 je podjetje do skrajnih možnosti izkoristilo obstoječe zmogljivosti, dvignilo število zaposlenih na 146 in doseglo realizacijo 136,743.000 dinarjev. V tem letu je podjetje ustanovilo tudi prvo lastno prodajalno v Ljubljani, na Titovi cesti 43. V naslednjem letu je odprlo prodajalno na Starem trgu 7 in leta 1957 svojo lastno prodajalno tudi v Kranju, v Vodopivčevi ulici. Z ustanavljanjem lastnih prodajaln je podjetju uspelo bolje analizirati potrebe in želje trga, v teh svojih prodajalnah pa odpreti lastne servisne delavnice, v katerih se oblačilo po želji kupca popravi in prilagodi. S tem je bil zopet storjen korak naprej, vse v želji, zadovoljiti potrošnika.

Nova prodajalna Modnih oblačil

Toda potrebe in želje našega trga so nenehno rastle, vzporedno z njimi pa je rastlo in se razvijalo podjetje. Kjer je bilo mogoče, je podjetje odprlo obrat, in to predvsem v pasivnih krajih, s čimer je pritegnilo precej delovne sile, predvsem žensk ter tudi v pasivnih krajih pomagalo utirati pot zdravi miselnosti in razvoju delavstva. Tako je podjetje v letu 1958 odprlo na Krki pri Ivančni Gorici nov konfekcijski obrat, ki danes zaposluje 150 ljudi. V letu 1959 pa je podjetje adaptiralo obrat likvidiranega podjetja PE-KA-TE-TE v Ljubljani na Tržaški cesti. Ob koncu leta 1959 je podjetje zaposlovalo že 533 delavcev in doseglo 1 milijardo 84 milijonov 211 tisoč dinarjev realizacije.

V svojem razvoju ni podjetje nikoli stagniralo, temveč se je razvijalo v smeri sodobnega konfekcijskega podjetja. Z nabavo novih sodobnih specialnih strojev mu je uspelo izboljšati in skrajšati proces dela, z nabavo modernih likalnih stiskalnic pa delo v likalnici modernizirati.

Glede na navedeno in le z malenkostnim povečanjem delovne sile je podjetje lahko postavilo plan za leto 1960 v višini 1.550,000.000 dinarjev, ki je bil v celoti realiziran oziroma celo presežen, čeprav z manjšo delovno silo, kot je bila planirana. Dislocirani obrati so sicer pred strokovne ljudi v podjetju postavljali zapreke, ki pa jih je podjetje ob vsestranskem prizadevanju strokovnih ljudi premagovalo, tako da ni bilo čutiti posledic. Želja kolektiva je bila, povzpeti se na stopnjo sodobne, industrijske konfekcije z modernim, dosledno izvedenim tehnološkim procesom, proizvodnje, ki jo je podjetje usmerilo predvsem k boljši, težki konfekciji.

V letu 1961 je podjetje spet odprlo dve novi lastni prodajalni, in sicer eno v Kranju, eno pa v Žalcu. Blagovnica v Kranju je urejena sodobno in moderno.

Dne 1. XII. 1961 je delavski svet po temeljitem obravnavanju sprejel sklep, da preide podjetje iz obrtnega podjetja v industrijsko.

Ko je prešlo podjetje v industrijsko panogo, si je postavilo dokaj visok plan, in sicer v višini 2,630 milijarde dinarjev. Za izpolnitev tega plana bi potrebovalo 1,25 milijarde dinarjev obratnih sredstev, na razpolago pa ima 650 milijonov rednih obratnih sredstev. Če razčlenimo potrebna obratna sredstva, bi odpadlo na proizvodnjo 850 milijonov dinarjev, na trgovino pa 400 milijonov.

V podjetju je zaposlenih 750 ljudi. Glede na to in ker je ta panoga še vedno v razvoju, še mlada in ker je ta razvoj potreben zaradi splošnega gospodarskega razvoja, zaradi teženj po dvigu standarda oblačenja naših delovnih ljudi, bo potrebno, da pristojni forumi najdejo razumevanja za stremljenja mlade industrije in ji zagotove potrebna obratna sredstva.

Kot smo že omenili, je v sestavu podjetja več ločenih obratov. Želja delovnega kolektiva je, da bi zgradil v bodočnosti svojo tovarno, v kateri naj bi bili združeni vsi ljubljanski obrati. To bi vsekakor vplivalo na izpopolnitev tehnološkega procesa, kar bi imelo za posledico zmanjšanje režijskih stroškov in s tem pocenitev gotovih izdelkov podjetja, kvaliteta izdelkov pa bi se nedvomno dvignila.

Konfekcija sama po sebi čedalje bolj osvaja trg in potrošnike, saj postaja iz dneva v dan pojem sodobnega modernega oblačenja. Prisluhniti je treba le željam in okusu potrošnika. Ustvariti je treba bogato izbiro oblačil in zadostiti tudi zahtevnejšemu okusu.

Industrija konfekcije oblačil

Modna oblačila

Ljubljana, Titova c. 43 - Komerciala: M. Pijade 43

izdeluje: žensko, moško, in otroško konfekcijo

Bogata zaloga in izbira: ženski spomladanski prehodni plašči, praktična krila iz terilena, coctail krila, moške popoldanske in športne obleke, spomladanske in lahke letne obleke, balonski in dežni plašči, vetrni in športni jopiči iz deftina, usnja in umetnega usnja, delavne halje in obleke ter raznovstna otroška konfekcija

Kvalitetno blago, modni kroji in solidna izdelava so naš ponos in vaše zadovoljstvo

Ljubljanske mlekarne

KOMUNALNO PODJETJE ZA PRESKRBO LJUBLJANE Z MLEKOM

Ljubljanske mlekarne so po odlokih ljubljanskih občin o prepovedi prodaje nepasteriziranega mleka v Ljubljani edini preskrbovalec mleka za široko potrošnjo v našem glavnem mestu.

V centralnem obratu na Vodovodni cesti v Ljubljani v glavnem mleko pasteriziramo za konsum, preskrbujemo z njim potrošnike v svojih poslovalnicah in tudi v raznih špecerijskih, delikatesnih in samopostrežnih trgovinah. S pasteriziranim mlekom preskrbujemo tudi Domžale, Bled in Jesenice.

Za nemoteno proizvodnjo in zato, da bi zagotovili kakovost proizvodov, smo v centralnem obratu v Ljubljani postavili nov stroj za pranje vrčev in nov pasterizator — sedaj imamo dva — za vsak primer, če bi nam eden odpovedal. Kupili smo tudi nov stroj za polnjenje steklenic z zmogljivostjo 7.000 litrov na uro.

V centralnem obratu pripravljamo za široko potrošnjo še sladko smetano, skuto, kvargeljne, romadur, edamec, topljene sire (v salami in tip turist).

Podjetje je bilo prisiljeno zaradi pasive pri konsumnem mleku povečati promet proizvodov, ki bi nekako krili negativno razliko pri konsumnem mleku. Tako smo začeli proizvajati brezalkoholne pijače, in sicer: limonado, oranžado in Dino. Lani smo nabavili nov stroj za polnjenje brezalkoholnih pijač — danes imamo tako dva taka stroja.

Lani smo napolnili skoraj tri in pol milijona stekleničk, letos pa imamo v planu, da bomo preskrbeli potrošnike vsaj s petimi milijoni stekleničk brezalkoholnih pijač.

V zunanjih obratih predelujemo mleko v mlečne izdelke. Vsak obrat je specializiran tako, da izdeluje največ dva izdelka. V posameznih obratih izdelujemo ementalski sir, grojer, stiški trapist, trapist v blokih itd.

V preteklih dveh letih smo z lastnimi sredstvi adaptirali mlekarne v Novi vasi, Stični in delno v Brežicah, zgradili pa smo mlekarno v Velikih Laščah.

Zmogljivosti glavnega in stranskih obratov so 70.000 litrov mleka. V času, ko je mleka dovolj na razpolago v vseh naših zunanjih, tako imenovanih izravnalnih obratih, mleko predelujemo. V mesecih (zlasti spomladi), ko proizvodnja mleka pade, pa del mleka iz bližnjih izravnalnih obratov (Stična, Velike Lašče) pripeljemo v Ljubljano, tako da ga je vedno dovolj za široko potrošnjo.

Odkup mleka se je od leta 1957, ko smo ga odkupili 10,737.000 litrov, dvigal iz leta v leto. Tako smo leta 1961 odkupili že 18,800.000 litrov mleka, ali če to izrazimo v indeksu (leta 1957) je 175.

Pri preskrbi potrošnikov z mlekom smo več navezani na oddajo mleka privatnih proizvajalcev v taki meri, kot smo bili še pred dvema letoma. Proizvodnja na bližnjih socialističnih obratih se je namreč že toliko dvignila, da že polovico potreb po konsumnem mleku krijemo iz teh obratov. Zato zdaj tudi ni več bojazni, da bi mleka primanjkovalo.

Potrošnja mleka v Ljubljani se je prav tako večala. Od leta 1957, ko je bilo prodanega za konsum 8,163.000 litrov mleka, je porastel v letu 1961 na 12,015.000 litrov. Ostanek odkupljenega mleka smo predelali, nekaj pa smo ga celo izvozili.

Mleka je dovolj. V primerjavi z nekaterimi drugimi kraji pa v Ljubljani konsumirajo mnogo manj mleka.

Težavno za podjetje je vzdrževanje poslovalnic v mestu. S sredstvi, ki jih ustvarja za te namenske sklade, ne moremo kriti niti stroškov za redno vzdrževanje, kaj še da bi mislili na modernizacijo poslovalnic. Za sodobno ureditev naših poslovalnic v mestu bi morali priskočiti podjetju na pomoč tako okraj kakor tudi posamezne občine.

Letos nameravamo vpeljati ulično prodajo sladoleda. Prodajali naj bi ga pred trgovinami, kamor bi postavili premične hladilnike. Tak način prodaje nameravajo letos uvesti za poskus na nekaj mestih. Letos nameravamo prodati nad štiri milijone kosov sladoleda.

Podjetje prevaža in dostavlja mleko ter izdelke z 21 tovornjaki in tremi prikolicami, desetimi dostavnimi vozili ter dvema motornima tricikloma. Zaradi slabih obvoznih cest v naš centralni obrat (Vodovodna cesta in Podmilščakova ulica) smo bili prisiljeni, da na lastne stroške zgradimo novo cesto. Asfaltirali smo namreč Tolstojevo ulico od Titove ceste do obrata.

Izmed težav v poslovanju podjetja pa bi omenili le to, da bo najbrž kmalu nastopilo vprašanje, kam plasirati mlečne proizvode. Velika količina mleka, ki ga dobivamo od posestev, je na eni strani koristna za nemoteno preskrbo, po drugi strani pa nas zaradi visoke odkupne cene postavlja v neenak položaj z drugimi mlekarnami, ki za svoje mlečne proizvode odkupujejo mleko znatno ceneje.

Predelava mleka v Velikih Laščah

Polnilnica v centralnem obratu v Ljubljani

Obrati: Nova vas, Velike Lašče, Stična, Prevoje, Brežice in Bled